## هذا کتاب مرآت السیر

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمد لله رب العالمین وصلی الله علی محمد وآله الطاهرین
اما بعد چند سال پیش این بنده خاکسار کاظم ابن
میرزا محمد ملقب باسرار علی مختصر تواریخی فهرست مانند
از وقایع عمده سال هجرت الی آخر مائه سیزدهم بغیر از سنوات
نوشته بودم چون بعضی از وفیات مشاهیر وعلما وفقها
وشعراء خالی وناقص وقلیل نافع بود لهذا مدتی در صدد
کسر وا تمام نقص او خیال داشتم تا در این روزها که
ایام مصیبت وسوگواری است و ابتداء سال هزار
وسیصد ونه از هجرت از جهت جمیع جهات امورات
آسوده وخانه افکار را از غلبه اغیار خالی دیده
از وفیات ابن خلکان واغانی ابی الفرج وامثله
وغیره این مختصر را در اختصاریت تکمیل نموده مسمی
به مرآت سیر کردم امید که مورخین با انصاف
وتواریخ شناسان با بصیرت بنظر خوب وبا اجلال
مرغوب جلوه گر شود آمین یا معین

### وقایع ماه اول



١ اسلام سلمان فارسی وعقد اخوت اصحاب وزفاف عایشه
٢ فرض روزه رمضان وتحویل قبله وتزویج سیده نساء
وجهاد بطن نخله ومقرری خمس وغزوه بدر ووفات
ابولهب واتمام مهم بنی قینقاع
٣ ولادت باسعادت امام حسن علیه السلام وغزوه
ذی امر وقرده وحرمت قمار وحرب احد وشهادت
حمزه سید الشهداء وقتل کعب اشرف یهود علیه
اللعنة
٤ ولادت باسعادت حضرت سید الشهداء و
فتح قلعه بنی نضیر وحرمت خمر وارتحال فاطمه ام
امیر المؤمنین ع
٥ غزوه ذات الرقاع ودومة الجندل وغزوه بنی
مصطلق وغزوه خندق وغزوه بنی قریظه
٦ غزوه بنی لحیان وغزوه ذی غروه وصلح حدیبیه
ودعوت سلاطین وافک عایشه
٧ فتح قلعه خیبر وفدک وغزوه وادی القرا وقتل
خسرو پرویز وجلوس شیرویه وقتل او وجلوس
اردشیر ابن شیرویه
٨ فتح مکه معظمه واسلام خالد بن ولید وغزوات
عرب وغزوه موته وشهادت جعفر طیار و
غزوه حنین وفتح طائف وفرض زکوة
٩ نزول آیه حجاب وغزوه تبوک ونزول آیه
برائت وفتح نمودن طایفه طی وتخریب
بتخانه قیس ومروان بن عبدالله منافق

وظهور مسیلمهٔ کذاب و فتح یمن و واقعه
مباهله و وفات اردشیر و جلوس شهرزاد
وقتل او و جلوس پوران دخت از ساسانیان
۱۰ وفات ابراهیم ابن النبی صلی الله علیه وآله و
حجة الوداع و ولیعهدی امیر المؤمنین علیه
السلام در غدیر خم و ادعاء نبوت طلحه
وقتل پوراندخت و جلوس فیروز جشید
از ساسانیان
۱۱ رحلت جانسوز حضرت رسول اکرم
صلی الله علیه وآله و امامت امیر المؤمنین
علیه السلام و خلافت ابوبکر و ادعاء
نبوت اسود عنسی و قتل او و ادعای
نبوت زنی سجاح نام و قتل مالک بن نویره
و وفات فاطمه زهراء علیها السلام و قتل
فیروز و جلوس کسرا و قتل کسرا و جلوس
یزدگرد آخرین پادشاه ساسانی
۱۲ در فتح یمامه و قتل مسیلمهٔ کذاب و ابتداء
محاربه عرب و عجم
۱۳ انتقال ابوبکر و خلافت عمر و وقعه یوم
الجسر





۱۴ بنای شهر بصره و ابتدای فتح شامات
و فتح حلب و فلسطین
۱۵ در فتح بیت المقدس و محاربه اعراب
با روم و هزیمت رومیان
۱۶ فتح عراق عرب و مدائن در دست سعد
وقاص و وضع تاریخ هجری و بنای
شهر کوفه
۱۷ فتح بصره و تعمیرش بسعی سعد وقاص و
ظهور قبر دانیال
۱۸ وفات ابو عبیده جراح و معاذ بن جبل
در شام
۱۹ ابتداء فتح قیصریه وفات خالد بن ولید
۲۰ ابتداء فتح مصر و بنای عمارت فسطاط و وفات هرقل
۲۱ فتح شهرهای نهاوند و همدان بدست نعیم بن مقرن
۲۲ فتح آذربایجان بدست مغیره و فتح عراق عجم
و فتح کرمان بدست عاصم ابن عامر
۲۳ در قتل عمر و خلافت عثمن
۲۴ فتح شیروانات بدست سلیمان
۲۵ فتوحات لشکر اسلام در روم بدست
سلمان ربیعه
۲۶ فتح اصطخر شیراز بدست عثمن بن ابی عاص
۲۷ در فتح قبرس بامر معویه
۲۸ فتوحات لشکر اسلام در افریقا

تسخیر قسطنطنیه





ظهور

وقایع مایه دویم هجرت

۱۰۱ وفاة عمر بن عبدالعزیز و جلوس یزید بن عبدالملک

۱۰۲ در بیعت کردن داعیان بنی عباس در عراق و خراسان

۱۰۳ وفاة ابو برده بن ابوموسی اشعری قاضی کوفه

۱۰۴ ولادت سفاح اول خلیفه بنی عباس

۱۰۵ وفاة یزید بن عبدالملک و جلوس هشام بن عبدالملک
و وفاة کثیر خزاعی از شعراء و طاووس یمانی از غیره

۱۰۶ محاربه لشکر اسلام با خاقان چین و شکست اسلامیان

۱۰۷ وفاة ابن یسار از فقهاء سبعه

۱۰۸ آمدن پسر خاقان بآذربایجان و منهزم برگشتن

۱۰۹ بیرون کردن لشکر اسلام لشکر خاقان را از آذربایجان

۱۱۰ وفاة حسن بصری و فرزدق شاعر و ابن سیرین معبر

۱۱۱ آمدن خاقان مرتبه دوم بر آذربایجان و منهزم شدن

۱۱۲ رجوع لشکر خاقان مرتبه سیم و قتل و غارت آذربایجان

۱۱۳ فرار لشکر اسلام از خاقان چین و رفتن داعیان
بنی عباس در ممالک خراسان

۱۱۴ وفاة امام محمد باقر و جلوس امام جعفر صادق ع

۱۱۵ ظهور قحط و غلا در ممالک خراسان

۱۱۶ بروز طاعون و وبا در عراق و شام

۱۱۷ وفاة فاطمه و سکینه دختران سید الشهداء و قتاده از
ادبا

۱۱۸ وفاة ابن عامر دمشقی و ذوالرمه از شعرای عرب

۱۱۹ خروج خوارج در اکثر ممالک اسلام





۱۲۰ حکومت یوسف بن عمر در کوفه

۱۲۱ قصد خروج زید ابن امام زین العابدین ع

۱۲۲ قتل زید ابن امام زین العابدین و وفاة ایاس قاضی

۱۲۳ خرابی اسلامبول از زلزله و اکثر بلاد روم

۱۲۴ ابتدای امر ابومسلم مروزی داعی عباسیان و وفاة
محمد بن علی پدر خلفاء بنی عباس

۱۲۵ قتل هشام بن عبدالملک و خلافت ولید بن یزید
از بنی امیه و قتل یحیی بن زید ابن امام زین العابدین

۱۲۶ قتل ولید بن یزید و جلوس یزید بن ولید و وفاة
یزید و جلوس ابرهیم ابن ولید از بنی امیه

۱۲۷ وفاة ابرهیم بن ولید و جلوس مروان حمار از بنی امیه

۱۲۸ ولادت امام موسی ع و وفاة ابن عاصم کوفی از قراء
سبعه و جابر جعفی از اصحاب صادق ع

۱۲۹ خروج ابومسلم مروزی داعی آل عباس در خراسان
و خروج طالب حق در یمن و عبدالله بن معویه در عراق

۱۳۰ ظهور طاعون در بصره

۱۳۱ وفاة مالک دینار از صوفیه

۱۳۲ قتل مروان حمار و انقراض دولت بنی امیه و ظهور

۱۳۳ دولت بنی عباس و جلوس احمد سفاح

۱۳۴ قتل عظمای بنی امیه بحکم احمد سفاح

۱۳۴ وفاة ابایزید بسطامی مشهور بابایزید اکبر از صوفیه

۱۳۵ قتل ابوسلمه وزیر آل محمد بدست سفاح

١٣٦ وفاة احمد سفاح وجلوس منصور دوانقی عباسی

١٣٧ قتل ابومسلم داعی بدست منصور وخروج سنباد مجوسی وقتل او

١٣٨ وسعت دادن منصور بیت الحرام را

١٣٩ ظهور دولت بنی امیه در اندلس

١٤٠ بر بیت المقدس رفتن منصور وبعض وقایعات

١٤١ خروج راوندیه تناسخی بر منصور وقتل انها

١٤٢ تصرف کردن فرانسه بعضی از ممالک که در تصرف اعراب بود

١٤٣ شروع اهل اسلام در طلب علوم خاصه فقه وتفسیر

١٤٤ قصد نمودن منصور باعدام اولاد علی ع

١٤٥ قتل نفس زکیه محمد بن عبدالله بن حسن مثنی ابن امام حسن ع و
عمارت بغداد بحکم منصور ووفاة اسمعیل بن جعفر صادق

١٤٦ قتل ابرهیم بن عبدالله بن حسن مثنی ابن امام حسن ع

١٤٧ قتل عبدالله بن علی عباسی عم منصور بحکم منصور

١٤٨ شهادت حضرت صادق وامامت موسی بن جعفر ع

١٤٩ وفاة مسلم بن قتیبه باهلی از مشاهیر

١٥٠ وفاة ابوحنیفه مشهور وزرارة بن اعین از صحابه جعفر ع

١٥١ وفاة عبدالله بن عون شیخ بصره

١٥٢ جنگ حمید بن قحطبه در کابل

١٥٣ ولادت امام رضا ع ووفات ابن ابی لیلی از قضات

١٥٤ ابن بشر مکی وابوعمرو بصری از قراء سبعة وقتل عام
هرات وسقوط صاعقه بمسجد پیغمبر وسوختن پنج
نفر ووفاة اشعث طماع مشهور

مصالحه



١٥٥ مصالحه روم با منصور باداء جزیه

١٥٦ وفاة حمزه کوفی از قراء سبعه

١٥٧ وفاة سوار بن عبدالله قاضی بصره

١٥٨ وفاة منصور دوانقی وجلوس مهدی بن منصور عباسی

١٥٩ وفاة حمید بن قحطبه صاحب روضه امام رضا ع

١٦٠ وفاة خلیل بن احمد نحوی واضع عروض ووفاة داود طائی

١٦١ وفاة ابرهیم ادهم از عرفا وسفیان ثوری از متصوفه

١٦٢ قتل عبدالسلام خارجی بدست جنود مهدی

١٦٣ قتل ابن مقنع صاحب ماه نخشب که ادعای الوهیت
میکرد ووفاة ابرهیم بن طهمان نیشابوری از فقهاء

١٦٤ وفاة شیبان تمیمی از نحویون وفوت لیون امپراطور روم
وجلوس قسطنطین پسر او

١٦٥ وفاة فتح بن وشاح موصلی از زهاد

١٦٦ ولیعهد کردن مهدی پسر خود هادی وبعد از ان هرون الرشید
را وقتل بشار بن برد شاعر بجهت زندقه

١٦٧ ظهور وبا در بصره وبغداد

١٦٨ وفاة نافع مدنی از قراء سبعه

١٦٩ وفاة مهدی عباسی وجلوس هادی وقتل قتلای فخ
وفوت یافتن زنادقه وقتل الشیان

١٧٠ وفاة هادی وجلوس هرون الرشید وظهور دولت علویه مصر

١٧١ ظهور دولت سلاطین اندلس در سادات حسینی

١٧٢ وفاة عبدالرحمن اموی پادشاه اسلامبول وجلوس هشام

١٧٣ وفاة سید اسمعیل حمیری مداح آل محمد

١٧٤ شهادة شقیق بلخی از عرفا در ماوراء النهر

بلخی شهر

١٧٥ بنای شهر تبریز بدست زبیده و وفاة خلیل عروضی
١٧٦ ظهور تربت بابرکت امیر المؤمنین و خروج یحیی بن عبدالله
از آل علی در دیلم و پشیمان شدن
١٧٧ وفاة ابو عبدالله شریک از قضات
١٧٨ خروج ولید بن طریف خارجی
١٧٩ وفاة هشام بن حکم از اصحاب جعفر صادق ع
١٨٠ وفاة علی بن یقطین از اصحاب و سیبویه از نحویون
١٨١ وفاة ابو حفصه از شعراء
١٨٢ وفاة یونس بن حبیب از نحویین و جعفر طیاسی از محدثین
١٨٣ شهادت امام موسی کاظم ع و امامت امام رضا ع
١٨٤ وفاة عبدالله بن عبدالعزیز از عباد
١٨٥ سقوط صاعقه در بیت الحرام و قتل دو نفر
١٨٦ قسمت نمودن هرون الرشید ممالک خود را در میان پسران خود
١٨٧ حکم قتل برامکه از هرون و وفاة ابو مسلم نحوی کرخی
١٨٨ وفاة عباس بن احنف از شعرای عرب
١٨٩ وفاة کسائی کوفی از قراء سبعه
١٩٠ وفاة یحیی بن خالد برمکی
١٩١ خروج رافع بن لیث بن نصر سیار در سمرقند
١٩٢ وفاة بهلول مشهور بدیوانه
١٩٣ وفاة هرون الرشید و جلوس محمد امین عباسی
١٩٤ مخالفت اهل تونس و قیروان و مغلوب شدن انها
١٩٥ ولادت امام محمد تقی ع و وفاة ابو نواس از شعراء
١٩٦ خلع امین در بغداد و بیعت مامون و دوباره بیعت امین
١٩٧ وقوع محاربه ما بین امین و مامون





١٩٨ قتل محمد امین بدست طاهر ذو الیمینین و جلوس مامون
١٩٩ خروج محمد بن ابرهیم علوی معروف بطباطبا
٢٠٠ خروج ابرهیم بن موسی بن جعفر در یمن و خروج حسین
افطس علوی در مکه

وقایع مائه سیم از هجرت نبوی ص

٢٠١ ولیعهدی امام رضا و وفات معروف کرخی از عرفا
٢٠٢ وفاة یحیی از نحویون
٢٠٣ شهادة امام رضا ع و امامت امام محمد تقی ع
٢٠٤ وفاة نظر بن شمیل از نحویون
٢٠٥ جلوس طاهر ذو الیمینین در خراسان و ظهور دولت
سادات گیلان و جلوس داعی الی الحق
٢٠٦ فتنه خوارج در هرات و قتل و غارت ایشان
٢٠٧ وفاة ابن کناسه از عرفا و ادبا
٢٠٨ وفاة عبدالله بن عبدالرحمن اندلسی
٢٠٩ قتل طاهر ذو الیمینین و جلوس طلحه بن طاهر از طاهریان
٢١٠ ظهور بابک خرمی مجدد مذهب مزدک
٢١١ وفاة اخفش از نحویون
٢١٢ زلزله شدید در یمن
٢١٣ وفاة ابن جبله از شعرای عرب و ابو عبدالرحمن از محدثین
٢١٤ ولادت امام علی نقی ع و وفات ابو عاصم محدث
٢١٥ وفاة زبیده زن هرون الرشید بانی تبریز
٢١٦ وفاة اصمعی از ادبا و شعرای مشهور عرب
٢١٧ کشتن مامون علی بن هشام حاکم آذربایجان را
٢١٨ وفاة [illegible] بشر بن غیاث مریسی

۲۱۹ وفات مأمون الرشید وخلافت معتصم از بنی عباسیان
۲۲۰ شهادت امام محمد تقی ع و امامت امام علی نقی ع و وفات
فتح موصلی از زهاد
۲۲۱ وفات ابن ابی ایاس عسقلانی از عرفا
۲۲۲ بنای شهر سامره بحکم معتصم
۲۲۳ وفات طلحة بن طاهر وجلوس عبدالله بن طاهر
وقتل بابک خرم دین
۲۲۴ وفات ابن سلام لغوی
۲۲۵ وفات ابودلف عجلی از اسخیاء
۲۲۶ وفات ابوهذیل بن علاف بصری از علماء معتزله
۲۲۷ وفات معتصم وجلوس واثق عباسی و وفات بشر حافی
از عرفا
۲۲۸ وفات ابوتمام شاعر طائی
۲۲۹ سخت گرفتن واثق عباسی بافراد خود
۲۳۰ وفات ابوالحسن جوهری از مشایخ و واقدی صاحب
طبقات
۲۳۱ ولادت امام حسن عسکری ع
۲۳۲ وفات واثق وجلوس متوکل
۲۳۳ وفات ابن زیات از وزراء
۲۳۴ وفات ابن مبشر از معتزله و ابن مدینی از حفاظ
۲۳۵ وفات حسن بن سهل از وزراء و اسحق موصلی مغنی
و دیک جن از شعراء
۲۳۶ قصد انهدام قبر سید الشهداء نمودن متوکل
۲۳۷ ظهور آتش در عسقلان وقتل و غارت ارمنیه بحکم
متوکل و وفات حاتم اصم از صوفیه
۲۳۸ وفات ابن حنظلی از علماء و عبدالرحمن حکمران اندلس
۲۳۹ امر نمودن متوکل بر تخریب کلایس ارامنه

وفات عبدالله



۲۴۰ وفات عبدالله بن طاهر وجلوس طاهر بن عبدالله از
طاهریه در خراسان
۲۴۱ وفات احمد بن حنبل از علماء اربعه سنت
۲۴۲ خرابی عراق وخراسان بسبب زلزله بخصوص دامغان
۲۴۳ وفات ابن عباس از ادبا و شعراء
۲۴۴ قتل ابن سکیت نحوی بحکم متوکل
۲۴۵ بنای قصر جعفریه بحکم متوکل و وفات ابوتراب نخشی از عرفا
۲۴۶ بنای قلعه الموت بحکم داعی الی الحق و وفات دعبل خزاعی
از شعراء
۲۴۷ قتل متوکل وخلافت منتصر بالله عباسی
۲۴۸ قتل منتصر بالله وجلوس مستعین بالله عباسی
۲۴۹ وفات علی بن جهم از شعراء و زلزله شدید در ری
۲۵۰ وفات محمد بن طاهر و انقراض دولت طاهریان وجلوس
یعقوب بن لیث صفار و ظهور دولت صفاریان و
جلوس داعی کبیر در طبرستان و وفات شیخ سری
سقطی از عرفا و خروج یحیی بن زید در کوفه
۲۵۱ ظهور طالبین در ری
۲۵۲ قتل مستعین وجلوس معتز عباسی
۲۵۳ ظهور قحط و غلاء ده ساله در مغرب زمین
۲۵۴ شهادت امام علی نقی ع و امامت امام حسن عسکری ع
۲۵۵ ولادت با سعادت قائم آل محمد ع وقتل معتز بالله و
وجلوس مهتدی بالله وظهور صاحب زنج در بصره
و وفات عبدالله صاحب مسند

۲۵۶ وفاة مهتدی و جلوس معتمد بالله عباسی

۲۵۷ گرفتن زنگیان بصره را و قتل نمودن و وفاة ابن فرج ریاشی نحوی

۲۵۸ وفاة یحیی بن معاذ از عرفا

۲۵۹ وفاة محمد بن موسی از اخوان ثلاثه و فضل بن شاذان

۲۶۰ شهادة امام حسن عسکری ع و امامت قائم آل محمد ع

۲۶۱ وفاة ابا یزید و اصغر شاکر جعفر کذاب و مسلم بن حجاج صاحب المسند صحیح و ظهور ملوک سامانیان در ماوراءالنهر

۲۶۲ وفاة ابن شبیه نحوی اخباری

۲۶۳ وفاة عبدالله بن یحیی از وزراء

۲۶۴ وفاة ابو ابراهیم مزنی شافعی از مشاهیر

۲۶۵ غیبت امام غائب و وفات ملک یعقوب و جلوس عمرو بن لیث صفاری

۲۶۶ جنگ علویین با جعفریین در مدینه

۲۶۷ ظهور زلزله در شام و مصر و اکثر ملک افریقا

۲۶۸ وفاة ابن حکم فقیه مالکی و سقوط صاعقه در بغداد

۲۶۹ کسوف کلی در شمس و خسوف کلی در قمر

۲۷۰ قتل صاحب زنج و خاموش فتنه زنگیان و وفاة داعی کبیر و جلوس برادرش داعی صغیر در طبرستان

۲۷۱ لعن کردن معتمد عمرو لیث صفار را در منبر

۲۷۲ زلزله کثیر در مصر و وفاة ابن ماجه قزوینی از محدثین

۲۷۳ وفاة محمد بن عبدالرحمن و جلوس منذر بن محمد سلطان اسلامبول

۲۷۴ وفاة ابن کیشی از مشاهیر

۲۷۵ وفاة ابو سعید لغوی صاحب تصانیف

وفاة ابن قتیبه



۲۷۶ وفاة ابن قتیبه نحوی صاحب ادب الکاتب

۲۷۷ ابن سفیان نسوی پیشوای مذهب شیعه

۲۷۸ ظهور قرامطه در کوفه

۲۷۹ جلوس امیر اسمعیل اول ملک از سامانیان و وفاة معتمد و جلوس معتضد

۲۸۰ ظهور دولت سادات یمن و وفاة ابوجعفر فقیه حنفی

۲۸۱ وفاة ابن ابی دنیا از مصنفین

۲۸۲ وفاة ابوحنیفه دینوری و ابو عیناء شاعر اعمی از مشاهیر

۲۸۳ وفاة سهل بن عبدالله تستری از عرفا

۲۸۴ وفاة ابو عباده بحتری از شعراء

۲۸۵ وفاة ابرهیم بن اسحق از محدثین بغداد و وزیدن ریاح مختلفه در بصره و سقوط احجار کوچک از آسمان

۲۸۶ ظهور ابو سعید جنابی قرمطی در بحرین و وفاة مبرد نحوی

۲۸۷ وفاة عمرو بن لیث و جلوس ملک طاهر از صفاریان و وفاة امیر اسمعیل و جلوس امیر احمد از سامانیان

۲۸۸ وفاة ثابت بن قره از اطباء

۲۸۹ خسف بعضی اراضی بصره و تلف شدن شش هزار نفر

۲۹۰ وفاة معتضد بالله و جلوس مکتفی بالله عباسی

۲۹۱ وفاة ثعلب از نحویون

۲۹۲ وقوع      در بغداد که هزار باب دکان سوخته و وفاة قاضی عبدالحمید در آن

۲۹۳ وفاة ملک طاهر و جلوس امیر خلف صفاری و وفاة امیر احمد و جلوس امیر نصر سامانی و وفاة ابن ازندی اندلسی

قتل نابت

۲۹۴ قتل و غارت قرامطه حجاج را که تعداد قتلی به بیست هزار رسید
۲۹۵ وفاة ابو جعفر فقیه ترمذی
۲۹۶ وفاة مکتفی بالله و جلوس مقتدر و ظهور دولت علویه در قیروان
۲۹۷ وفاة محمد بن سالم از عرفا
۲۹۸ وفاة شیخ جنید بغدادی از عرفا
۲۹۹ وفاة کیسانی نحوی و زلزله شدید در مصر و کوفه
۳۰۰ وفاة ندیم منجم مشهور

وقایع مائه چهارم از هجرت

۳۰۱ کشته شدن ابو سعید قرمطی و استیلای اطروش علوی بر طبرستان
۳۰۲ وفاة بسامی کثیر هجا از شعراء
۳۰۳ وفاة ابو علی جبائی معتزلی
۳۰۴ وفاة اطروش علوی و جلوس داعی و وفاة ذو النون مصری
۳۰۵ وفاة محمد بن عثمان از وکلاء اربعه و متنبی از شعرای عرب
۳۰۶ قتل عام همدان بدست مرداویج و وفاة
۳۰۷ وفاة ابن قریعه قاضی بغداد
۳۰۸ وفاة عبد الغنی همدانی
۳۰۹ قتل حسین بن منصور حلاج و وفات ابن منذر نیشابوری
۳۱۰ قتل عام قرامطه در مکه معظمه و قتل علی بن بابویه و وفاة زجاجی از نحویون و طبری از مورخین
۳۱۱ وفاة ابو بکر رازی از اطباء
۳۱۲ جلوس ماکان ابن کالی از آل قابوس در همدان و قتل ابن فرات از وزراء

وفات ابن بشار



۳۱۳ وفاة ابن بشار از زهاد
۳۱۴ وفاة ابو القاسم خاقانی از وزراء
۳۱۵ طغیان قرامطه در کوفه
۳۱۶ وفاة ابن سراج نحوی
۳۱۷ وفاة ابن جابر منجم مشهور و قتل عام برامکه در مکه و بردن حجر الاسود را
۳۱۸ انهزام ماکان و جلوس اسفار بن شیرویه از آل قابوس و ظهور دولت آل الیاس در کرمان
۳۱۹ خرابی بصدمه سیل
۳۲۰ اختلال امر خلافت
۳۲۱ در قتل مقتدر بالله و خلافت قاهر بالله عباسی
۳۲۲ ظهور دولت آل بویه و جلوس عماد الدوله رکن الدوله و معز الدوله و خلع قاهر بالله و خلافت راضی بالله عباسی و وفاة مهدی علوی و جلوس قاسم بالله در قیروان و وفاة نساج از عرفا
۳۲۳ وفاة نفطویه واسطی از نحویین
۳۲۴ در قطع ید ابن مقله خطاط بحکم راضی بالله
۳۲۵ وفاة امیر نصر و جلوس امیر نوح سامانی و ظهور متنبی در چغانیان و قتل او و وفات ابن جبر از نحویین
۳۲۶ وفاة اسفار و جلوس مرداویج از آل قابوس و حسین بن نوح از وکلاء
۳۲۷ وفاة ابن مقله از خطاطین
۳۲۸ وفاة علی بن محمد سمری رابع وکلاء و اول غیبت کبری و وفاة محمد بن یعقوب کلینی و محمد بن بابویه از علماء

۳۲۹ وفات راضی بالله و خلافت متقی بالله عباسی

۳۳۰ جلوس عضد الدوله بن رکن الدوله دیلمی

۳۳۱ وفات مرداویج و جلوس وشمگیر ابن زیار از آل قابوس

و وفات شیخ صدوق از علماء و فرغانی از صوفیه

۳۳۲ فوت ابوطاهر قرمطی و خروج ابویزید خارجی در افریقا

۳۳۳ وفات معز دوله و متقی بالله و خلافت مستکفی بالله عباسی

۳۳۴ وفات ابن جراح از وزراء و شبلی از صوفیه و ابی موسی

از فقها و اخشید حکمران مصر و جلوس کافور در مصر

۳۳۵ خلع مستکفی بالله و خلافت مطیع بالله عباسی

۳۳۶ در عمارت نجف اشرف بحکم عضد دوله دیلمی و وفات

مسعودی از مورخین صاحب مروج الذهب

۳۳۷ محاربه سیف دوله حمدانی با رومیان و منهزم شدن

۳۳۸ وفات امیر نوح و جلوس امیر عبد الملک سامانی و وفات

عماد دوله از بنی بویه و نحاس مصری نحوی

۳۳۹ وفات ابونصر فرابی صاحب نصاب صبیان

۳۴۰ وفات عبدالکرخی و ابوجعفر از فقهاء و صفار نحوی

۳۴۱ وفات منصور بالله علوی و جلوس قائم بالله در مصر

۳۴۲ ملخ خوارگی در اکثر ربع مسکون و وفات خنیاری نیشابوری

از شعراء عجم

۳۴۳ وفات ابن نحوی فقیه

۳۴۴ انقراض دولة آل طباطبا در کوفه و یمن

۳۴۵ وفات امیر عبد الملک جلوس امیر منصور سامانی و وفات

ابوعمر جبال

۳۴۶ خسف ارض ری و طالقان از زلزال عظیم





۳۴۷ وفات ابوحسن صوفی و ابومحمد فارسی نحوی

۳۴۸ وفات جعفر خلادی از صوفیه و نجاد از فقها حنبلی

۳۴۹ منازعه شیعه و سنی در بغداد و غلبه شیعه بسبب معز دوله

۳۵۰ وفات عبدالرحمن سیم پادشاه اسپانیا و جلوس حکم دویم

۳۵۱ وفات نقاس مقری و قوة تشیع بسبب معز دوله

۳۵۲ وفات ابن خلف بغدادی از شعراء عرب

۳۵۳ رسم تعزیه داری در بغداد بحکم معز الدوله

۳۵۴ کشته شدن متنبی از شعراء مشهور عرب بدست اکراد

۳۵۵ اغتشاش راه مکه و تفرقه حجاج از خوف بنی سلم

۳۵۶ وفات ابوالفرج صاحب اغانی و وفات کافور اخشیدی

و انقراض دولت اخشیدیه در مصر

۳۵۷ وفات وشمگیر و جلوس بهستون از آل قابوس و بنای شهر

قاهره مصر بدست جوهر غلام معز الدین علوی

۳۵۸ وفات شاپور قرمطی در حبس اعمام خود

۳۵۹ وفات قاضی ابوالعلاء محمد بن داود از مشاهیر صوفیه

۳۶۰ وفات امیر منصور و جلوس امیر نوح سامانی و ظهور

دولة شرفاء مکه و وفات علی بن عبدالله ناشی از شعراء

۳۶۱ وفات محمد بن حسن مورخ اندلسی

۳۶۲ حکومت امیر سبکتکین غزنوی و وفات ابن شاهویه از شعراء

۳۶۳ خلع مطیع بالله و خلافت طایع بالله و وفات ابن هانی

از شعراء و ابن سنان از حکماء

۳۶۴ وفات ابوبکر قیسی از حفاظ

۳۶۵ وفات معز الدین علوی و جلوس عزیز در مصر و وفات

قفال ساسی فقیه شافعی از فقهاء

۳۶۶ وفاة رکن دوله و جلوس مؤید دوله از دیالمه و ابی عبید
از وزراء
۳۶۷ وفاة ابو الفتح ذو الکفایتین و ابن فقیه از وزراء و ابی
قریعه از قضاة
۳۶۸ وفاة سیرافی از نحویین و زلزلهای شدید در عراق عجم
۳۶۹ وفاة ابن زکریای لغوی صاحب مجمل و عبد الله رود آبادی
از صوفیه و ابو سهل صعلوکی نیشابوری از فقهاء
۳۷۰ وفاة ابن خالویه از نحویین
۳۷۱ وفاة ابو بکر خرقانی و عبد الله مروزی از فقهاء
۳۷۲ وفاة عضد دوله دیلمی
۳۷۳ وفاة مؤید دوله دیلمی و جلوس فخر دوله و ابو نعیم نیشابوری
از فقهاء
۳۷۴ وفاة ابو فتح موصلی حافظ مشهور و ابو یحیی طبیب
۳۷۵ وفاة احمد رازی و ابو القاسم دارکی از مشایخ شافعیه
۳۷۶ وفاة [illegible] و جلوس شمس معالی از آل قابوس و
گرفتاری صمصام دوله و جلوس شرف دوله دیلمی و وفاة
ابو علی نحوی صاحب ایضاح و ابو اسحق سمانی از صوفیه
۳۷۷ وفاة ابو الحسن انطاکی از مشاهیر
۳۷۸ وفاة ابو حامد نیشابوری و بنای رصد در بغداد بامر
شرف دوله و وفاة ابو بکر سنجری
۳۷۹ وفاة شرف دوله و جلوس بهاء الدوله دیلمی و وقوع فتنه
در میان اتراک و دیالمه در بغداد
۳۸۰ وفاة ابو حیان توحیدی
۳۸۱ خلع طایع بالله و جلوس قادر بالله عباسی و زلزله سخت
در دمشق





۳۸۲ وفاة امیر سبکتکین و جلوس امیر اسمعیل غزنوی و قتل
ابن کوکب از وزراء و ابو احمد عسکری صاحب امثال
۳۸۳ وفاة بغراخان در بخارا
۳۸۴ وفاة رمانی از نحویین و ابن هلال منشی مشهور
۳۸۵ وفاة امیر اسمعیل و جلوس سلطان محمود غزنوی و وفاة
صاحب بن عباد از وزراء و ابن درقال از فقهاء نیشابور
۳۸۶ وفاة عزیز بالله علوی و جلوس حاکم بامر الله در مصر و
وفاة ابو طالب مکی و جوهری صاحب صحاح لغه
۳۸۷ وفاة امیر نوح و جلوس امیر منصور سامانی و وفاة فخر دوله
و صمصام دوله و جلوس مجد دوله از دیالمه
۳۸۸ وفاة امیر منصور و جلوس امیر عبد الملک سامانی در
بخارا و وفاة ابن مظفر حاتمی از ادباء
۳۸۹ وفاة امیر عبد الملک و جلوس امیر اسمعیل سامانی
۳۹۰ وفاة ابو حسین رازی لغوی و قاضی ابو الفرج نهروانی
۳۹۱ وفاة ابن ابی حجاج از کبرای عرب
۳۹۲ وفاة صاحب اصول و ابن جنی از نحویین
۳۹۳ وفاة ابن الحماد جوهری از خطاطین و وفاة ابن سلام بغدادی
۳۹۴ در نقابت ذو المناقب سید علویین عراق
۳۹۵ انقراض دولت آل سامان در بخارا
۳۹۶ عزل شمس المعالی و جلوس فلک معالی از آل قابوس
در همدان و رسیدن نقابت بغداد بسید رضی جامع
نهج البلاغه و وفاة احمد نسوی از صوفیه
۳۹۷ وفاة ابو الفرج ببغانی شاعر مشهور
۳۹۸ وفاة بدیع همدانی و ظهور دولت کاکویه در اصفهان
۳۹۹ وفاة ابن یونس صاحب زیج حاکمی

۴۰۰ وفاة ابو عباس و ابو الفتح بستی از شعراء

وقایع مائهٔ پنجم از هجرت

۴۰۱ وفاة ابو عبیده هروی از مشایخ لغت
۴۰۲ وفاة ابن فهم تنوخی و ابن لبان مقری مصری
۴۰۳ وفاة قاضی ابوبکر باقلانی و بهاء دوله و جلوس سلطان دوله
۴۰۴ وفاة ابو القسم جاجری و ابو الحسن استغری از معتزله
۴۰۵ وفاة حاکم نیشابوری فقیه و ابن شاذان واعظ بغدادی
۴۰۶ وفاة سید رضی جامع نهج البلاغة و ابو حامد رئیس
شافعیه و ابن حورک نیشابوری از فقهاء
۴۰۷ وفاة فخر الملک وزیر بهاء دوله دیلمی
۴۰۸ وفاة ابو الفضل جرجانی شیخ قراء
۴۰۹ وفاة عبد الغنی صاحب مؤتلف و مختلف
۴۱۰ وفاة ابن سهلان وزیر سلطان دوله و ابن بابک شاعر مشهور
۴۱۱ وفاة فردوسی طوسی از شعراء عجم و قتل حاکم بامر الله
علوی و جلوس ظاهر لاعزاز دین الله در مصر
۴۱۲ وفاة سلمی صوفی صاحب طبقات صوفیه و صعیع شاعر مشهور
۴۱۳ وفاة شیخ مفید از علماء و ابن معلم فقیه امامیه و علی بن
عیسی سکری شاعر سنه و ابن بواب از خطاطین
۴۱۴ وفاة قاضی عبد الجبار متکلم معتزلی
۴۱۵ وفاة سلطان دوله و عبد الله سمنانی لغوی
۴۱۶ وفاة مشرف دوله دیلمی و قتل محمد تهامی شاعر مشهور
صاحب مرثیه مشهوره
۴۱۷ وفاة ابن فضال شاشی
۴۱۸ وفاة ابو القاسم حسین بن علی از وزراء





۴۱۹ وفاة حسن صوری از شعراء
۴۲۰ وفاة ابو طالب نجار و جلوس جلال الدوله دیلمی و وفاة
علی ربعی از نحاة
۴۲۱ وفاة فلک المعالی و جلوس دارا ابن قابوس و وفاة
سلطان محمود غزنوی و جلوس سلطان محمد غزنوی
۴۲۲ خلع سلطان محمد و جلوس سلطان مسعود غزنوی
و وفاة قادر بالله و جلوس قائم بالله عباسی و انقراض
دولة بنی امیه در اندلس و وفاة منوچهر دامغانی از شعراء
۴۲۳ قتل عام در اصفهان بحکم سلطان مسعود غزنوی
۴۲۴ وفاة ابن سماک از قضاة
۴۲۵ وقوع زلزلهٔ شدید در شامات
۴۲۶ وفاة ابن کلیب شاعر از عشق بنی اسلم ابن احمد بن سعید
۴۲۷ وفاة ثعلبی از مفسرین و فوت ظاهر لاعزاز الله علوی و
خلافت مستنصر بالله علوی در مصر
۴۲۸ وفاة شیخ الرئیس ابو علی سینا در همدان و مهیار شاعر عرب
۴۲۹ در مصالحهٔ روم با علویان مصر
۴۳۰ وفاة ابو الفتوح امیر مکه و ابن طریف شاعر اصفهانی
۴۳۱ وفاة عنصری از مشاهیر شعرای عجم و ابتداء امرای سلجوق
۴۳۲ در قتل سلطان مسعود و جلوس سلطان احمد غزنوی
۴۳۳ در قتل سلطان احمد و جلوس سلطان غزنوی و حکومت
قادر و ابن جزنیک از سلاجقه کرمان و خرابی تبریز از زلزله
۴۳۴ خروج خارجی در مصر بنام عیبت حاکم بالله
۴۳۵ وفاة جلال دوله دیلمی
۴۳۶ وفاة سید مرتضی علم الهدی و وفاة ابن غالب لغوی

۴۳۷ ظهور دولت سلجوقیه و جلوس طغرل بک و جغر بک سلجوقی
۴۳۸ وفاة امام جوینی والد امام حرمین
۴۳۹ وفاة مطرز شاعر و شبلی شاعر از مشهورین
۴۴۰ جلوس ابو منصور ابرهیم فولاد ستون
۴۴۱ وفاة سلطان مودود و جلوس سلطان مسعود و
وفاة او و جلوس علی مسعود غزنوی
۴۴۲ وقوع فتنه در میان سنی و شیعه در بغداد
۴۴۳ وفاة علی بن مسعود و جلوس عبد الرشید و اشتداد
فتنه ما بین سنی و شیعه که در این فتنه ضریح کاظمین
را سوختند و حفر بعضی از قبور بنی بویه نمودند
۴۴۴ وفاة عبد الرشید و جلوس فرخ زاد غزنوی
۴۴۵ وفاة ابو سعید صابی از حفاظ حدیث
۴۴۶ وفاة ابو علی اهوازی مقری شام
۴۴۷ وقوع فتنه در میانه حنبلیها و شافعیهای بغداد و
وفاة ابن ایوب رزاجی
۴۴۸ حبس ابو منصور فولاد ستون و وفات امیر کاتب بیهقی
و شمس الائمه حلوای و امام عبد العال فارسی و ظهور
ملوک سبا نگاره
۴۴۹ وفاة ابو العلاء معری شاعر مشهور و وبای شدید در
ماوراء النهر
۴۵۰ وفاة فرخ زاد و جلوس سلطان ابرهیم غزنوی و وفاة
طبری و ابو حسین ماوردی از فقهاء شافعیه
۴۵۱ وفاة دارا بن قابوس و جلوس کیکاوس از آل قابوس
۴۵۲ وفاة ابن موازین از شعراء
۴۵۳ وفات شکر علوی امیر مکه

وفاة اخی فرخ



۴۵۴ وفاة اخی فرخ زنجانی از عرفاء طغیان دجله و خرابی بغداد
۴۵۵ وفاة طغرل بک و جلوس ارسلان شاه سلجوقی
۴۵۶ وفاة سعید رضی نقیب زاده برادر زاده علم الهدی و ابی
برهان غزنوی
۴۵۷ انقراض دولت دیالمه بدست سلاجقه
۴۵۸ زلزله در اکثر ربع مسکون
۴۵۹ وفاة طغرل بک سلجوقی و بختار ک[illegible] شدن ارسلان شاه
۴۶۰ وفاة شیخ الطائفه شیخ طوسی از علماء و قتل عمید الملک
از وزراء
۴۶۱ وقوع احراق در شام و سوختن مسجد جامع
۴۶۲ در قحط غلای مصر بخوردن مردم اطفال را
۴۶۳ وفاة ابو بکر خطیب بغدادی
۴۶۴ وفاة ابن عمار قاضی طرابلس
۴۶۵ وفاة ارسلان شاه بسبب تیر یوسف خوارزمی و
جلوس ملک شاه سلجوقی و وفاة قاورد و جلوس
سلطان شاه سلجوقیه کرمان
۴۶۶ غرق شدن بغداد از طغیان شط بجهت سیل
۴۶۷ وفاة قائم بالله و جلوس مقتدی بامر الله
۴۶۸ انقراض دولت آل قابوس و وفاة شریف بیاضی از شعراء
عرب و ابو علی هراسی مقری واسط و ابو الحسن مفسر نیشابوری
۴۶۹ در غارت شهر بیت المقدس بحکم ملکشاه و فتنه اشعریه
و حنبلیه در بغداد
۴۷۰ وفاة ابی اسحق اصفهانی مورخ تاریخ اصفهان
۴۷۱ وفاة امام عبد القاهر جرجانی صاحب عوامل نحو

۴۷۲ وفاة ابو الفتیان شاعر مشهور

۴۷۳ وفاة ابن قیوس شامی وابن شبل از شعرای مشهور
عرب وعبد السلام صوفی زنجانی

۴۷۴ وفاة ابو اسحق نحوی

۴۷۵ وفاة جمال الملک بن نظام الملک از وزراء

۴۷۶ وفاة موری شاعر اندلسی وابرهیم فیروزابادی از علماء

۴۷۷ وفاة سلطان شاه وجلوس توران شاه از سلجوقیه کرمان

۴۷۸ وفاة امام الحرمین از علماء وابن عمار از شعرای عرب

۴۷۹ وقوع زلزله در عراق عرب

۴۸۰ کسوف کلی در شمس

۴۸۱ وفاة خواجه عبد الله انصاری وناصر خسرو از حکما و شعرا

۴۸۲ وفاة عاصم بغدادی از شعرا و فخر الاسلام مروزی از اکابر
شیعه

۴۸۳ جلوس حسن صباح در قهستان ووفاة فخر الدوله ابن
جهیر از وزراء

۴۸۴ انتشار داعیان اسمعیله در عراق عجم

۴۸۵ وفاة ملک شاه سلجوقی وجلوس سلطان محمود وسلطان
برکیارق پسران ملک شاه وقتل نظام الملک از وزراء

۴۸۶ قتل تاج الملک از وزراء

۴۸۷ وفاة مقتدر بالله وخلافة مستظهر بالله عباسی ووفاة سلطان
محمود واستقرار برکیارق سلجوقی ووفات مستنصر بالله
وجلوس مستعلی بالله علوی در مصر

۴۸۸ وفاة ابن عباد وابن عبد الغنی از شعراء عرب

۴۸۹ وفاة ابو مظفر سمعانی واقتران سبعه سیاره غیر از زحل

۴۹۰ وفاة توران شاه وجلوس ایران شاه از سلاجقه کرمان
وقتل ارغش نظامی وامیر ر بدست ملاحده

ظهور دولت



۴۹۱ ظهور دولة خوارزمشاهیه وجلوس قطب الدین محمد
خوارزمی

۴۹۲ وفاة سلطان ابرهیم وجلوس جلال دوله
ووفاة مجد الملک قمی از وزرا وتصرف فرنگ
بیت المقدس را وقتل وغارت اهل بلد

۴۹۳ وفاة ابو علی طبیب مشهور نصرانی صاحب منهاج و
تقویم ابدان

۴۹۴ در طغیان فرقه اسمعیله وخوف سلاطین از ایشان نفیه

۴۹۵ وفاة ایران وجلوس ارسلان شاه از سلجوقیه کرمان
وعمارت کرمان بدست امیر سیف دوله اسدی ووفاة
مستعلی بالله علوی وجلوس آمر باحکام الله در مصر

۴۹۶ در منازعه برکیارق ومحمد پسران ملک شاه سلجوقی

۴۹۷ وفاة امین الدوله از وزراء

۴۹۸ وفاة برکیارق ابن ملک شاه وجلوس سلطان محمد سلجوقی
ووفاة ابن ابی صغیر واسطی از شعراء وخیام صاحب
رباعیات مشهوره

۴۹۹ قتل غارت حجاج بدست اسمعیله

۵۰۰ در قتل فخر الملک ابن نظام الملک از وزراء بدست ملاحده

در وقایع مائة ششم از هجرت

۵۰۱ در قتل امیر سیف اسدی بانی حله

۵۰۲ کشته شدن جمعی از اسمعیله در تبریز ووفاة ابو زکریا
تبریزی از ائمه لغة

۵۰۳ فتح طرابلس بدست عیسویان

۵۰۴ وفاة کیاهراس طبری از علماء

۵۰۵ وفاة ابو حامد شیخ محمد غزالی از علماء سنت

۵۰۶ ببل ارتق صاحب ارمنستان
۵۰۷ وفاة اسمعیل بیهقی وابوبکر شافعی از فقها و محمد ابیوردی
از شعراء و محمد بن طاهر مقدسی از حفاظ
۵۰۸ وفاة جلال الدوله مسعود وجلوس کمال الدوله شیرازاد غزنوی
۵۰۹ وفاة شیرزاد وجلوس ارسلان شاه غزنوی
۵۱۰ وفاة ابوبکر سمعانی از حفاظ
۵۱۱ وفاة سلطان محمد ابن ملکشاه وجلوس سلطان سنجر
در خراسان وسلطان محمود در همدان وغرق شهر سنجار
از سیل
۵۱۲ قتل ارسلان شاه وجلوس بهرام شاه سلجوقی ووفاة
مستظهر بالله وخلافت مسترشد بالله عباسی ووفاة
ابوزکریا محدث وابوالفضل از شعراء
۵۱۳ وظهور قبر حضرت ابرهیم واسحق ویعقوب در بیت المقدس
۵۱۴ در خروج ابن تومرت باسم صاحب الامر وهلاک شدن
۵۱۵ وفاة حریری صاحب مقامات وقتل طغرای از شعراء
۵۱۶ وفاة عبدالقادر از حفاظ حدیث
۵۱۷ وفاة ابن خیاط شاعر دمشقی وابوالفتوح احمد غزالی از
صوفیه
۵۱۸ وفاة حسن صباح وجلوس کیا بزرگ از ملاحده در
الموت ووفاة ابن خازن از خطاطین
۵۱۹ در منازعه مجاهدین کفار با اهل اسلام وشکست اهل اسلام
۵۲۰ در قتل قسیم دوله اقسنقر بدست اسمعیلیه در موصل
۵۲۱ وفاة قطب الدین سلطان محمد وجلوس سلطان
خوارزمی
۵۲۲ تملک عماد الدین شهر حلب را





۵۲۳ ظهور سلاطین سیستان وجلوس طاهر بن محمد سیستانی
ووفاة ابوالفتح فقیه شافعی وشریف حمزه نیشابوری
۵۲۴ قتل آمر باحکام الله علوی بدست ملاحده وجلوس حافظ
دین الله در مصر
۵۲۵ وفاة سلطان محمود وجلوس سلطان طغرل سلجوقی و
وفاة حکیم سنائی ووفاة حماد بن مسلم باسی زاهد
مشهور
۵۲۶ وفاة تاج الملوک توری صاحب دمشق بسبب زخم فدائیان
۵۲۷ ووفاة ابن عوص هروی واعظ از عرفا
۵۲۸ ووفاة ابوصلت اندلسی
۵۲۹ وفاة سلطان طغرل در همدان وجلوس مسعود سلجوقی
وقتل المسترشد بالله بدست ملاحده وجلوس راشد بالله
۵۳۰ خلع راشد بالله وبیعت مقتفی بالله وغرق فراوی نیشابوری
۵۳۱ در قتل راشد بالله بدست ملاحده در اصفهان
۵۳۲ وفاة شرف دعلم از وزراء
۵۳۳ وفاة کیا بزرگ امید وجلوس محمد بن کیا از ملاحده در الموت
ووقوع زلزله در عراق عرب
۵۳۴ وفاة ابن صانع از شعرای عرب
۵۳۵ وفاة هبة الله بدیع اسطرلابی
۵۳۶ در قتل محمد بن عبدالله ازدیا صاحب عقابد عقیان
۵۳۷ انقراض دولت کاکویه در فارس
۵۳۸ وفاة ارسلان شاه وجلوس طغرل شاه سلجوقیه کرمان
۵۳۹ وفاة جارالله زمخشری از علماء سنت
۵۴۰ وفاة عین الدین هروی از عرفا

۵۴۱ وفاة مجاهد دبیق بزرر و ابو منصور جوالیقی لغوی

۵۴۲ کشته شدن عماد الدین زنگی و جلوس نور الدین زنگی در حلب

۵۴۳ وفاة معزی از شعرای مشهور عجم و زلزله شدید در حلوان

۵۴۴ ظهور دولة اتابکان فارس و جلوس اتابک سنقر در فارس

۵۴۵ وفاة بهرام شاه و جلوس خسرو شاه غزنوی و وفاة ناصح الدین ارجانی قاضی شوشتر و وفاة حافظ لدین الله علوی و خلافت ظافر بامر الاعلوی در مصر

۵۴۶ در قتل حجاج بدست اعراب

۵۴۷ انقراض دولة غزنویان در دست غوریان و ملک خراسان و غرق ادیب صابر از شعراء عجم در جیحون بحکم خوارزمشاهی

۵۴۸ وفاة سلطان مسعود سلجوقی و جلوس ملک شاه ثانی و عزل او و جلوس سلطان محمد از سلاجقه و وفاة انوری از شعراء عجم

۵۴۹ ظهور دولة اتابکان آذربایجان و جلوس اتابک و وفاة ابو الفتح شهرستانی صاحب ملل و نحل و محیی الدین شافعی

۵۵۰ وفاة طغرل شاه و جلوس بهرام شاه از سلجوقیه کرمان و تولد چنگیزخان مغول و قتل ظافر علوی و جلوس فائز بنصر الله علوی در مصر

۵۵۱ ظهور اتابکان لرستان و جلوس اتابک محمد لرستانی و ظهور ملوک غور و جلوس علاء الدین حسین جهانسوز و وفاة سلطان اتسز بن قطب الدین و جلوس ارسلان از خوارزمشاهان و وفاة ابو جعفر بخاری از علما

۵۵۲ وفاة سلطان سنجر و وقوع قحط مفرط در خراسان

۵۵۳ در قتل و غارت قم و کاشان بحکم ملک شاه سلجوقی

وفاة سلطان



۵۵۴ وفاة سلطان محمد و جلوس سلطان سلیمن از سلاجقه در همدان

۵۵۵ وفاة مقتفی بالله و جلوس مستنجد بالله عباسی و وفاة اتابک سنقر و جلوس اتابک زنگی از اتابکان فارس و وفاة فائز بنصر الله و جلوس عاضد بالله علوی مصری و وفاة خسرو شاه غزنوی و جلوس ملکشاه غزنوی و مسموم شدن ملک شاه سلجوقی در اصفهان

۵۵۶ وفاة سلطان سلیمن و جلوس سلطان ارسلان ثانی از سلجوقیه و وفاة محمد بن بزرگ امید و جلوس محمد حسن ابن محمد از ملاحده و وفاة سلطان علاء الدین و جلوس سلطان سیف الدین غوری

۵۵۷ تزلزل دولة علویین مصر و ظهور دولة اکراد و وفاة ابیوردی از شعراء عرب

۵۵۸ وفاة ابن انباری از فضلا

۵۵۹ وفاة ملک تاج الدین ابو الفضل و جلوس شمس الدین محمد و قتل او و جلوس تاج الدین حرب سیستانی و وفاة جمال الدین اصفهانی از وزراء و حمیدی صاحب مقامات فارسی

۵۶۰ وفاة حسن بن محمد کیا بزرگ امید و جلوس محمد بن حسن از ملاحده و وفاة هبة الله از معروفین ادبا

۵۶۱ وفاة شیخ عبد القادر گیلانی مشهور و شیاع مذهب تشیع

۵۶۲ وفاة ابن کیزانی مصری از شعراء عرب

۵۶۳ وفاة سیف الدین محمد و جلوس غیاث الدین غوری و وفاة ابو نجیب سهروردی از عرفا

۵۶۴ وفاة ابو محمد فارقی از زهاد

۵۶۵ زلزلهٔ عظیم در شام

۵۶۶ وفاة مستنجد بالله و خلافة مستضیٔ بالله عباسی و ابن
هلال مصری از ادبا

۵۶۷ وفاة ارسلان شاه و جلوس سلطان شاه خوارزمی
و وفاة عاضد علوی در مصر و انقراض دولة علویان مصر
و جلوس سلطان صلاح الدین ابن ایوب بسلطنت مصر

۵۶۸ وفاة اتابک ایلدگز و جلوس جهان پهلوان اتابک
آذربایجان و وفاة اتابک زنگی و جلوس اتابک
تکله در فارس

۵۶۹ وفاة بهرام شاه و جلوس محمد شاه سلجوقیه کرمان و قتل
عماره یمنی از فقها و شعرا

۵۷۰ وفاة اخی سعید الدین تبریزی مشهور بقطب

۵۷۱ وفاة سلطان ارسلان ثانی و جلوس سلطان طغرل
ثالث سلجوقی و وفاة عصاری طوسی از شعرا و ابن
عسکر از فقها

۵۷۲ وفاة عضد الدین از وزرا و رشید الدین وطواط شاعر
عجم

۵۷۳ وفاة حسینی شاعر

۵۷۴ وفاة اتابک محمد بن علی و جلوس نصرة الدین هزاراسب
لرستانی و وفاة مستضیٔ بالله و جلوس ناصر دین الله عباسی

۵۷۶ وفاة نظامی گنجه صاحب خمسه از شعراء عجم

۵۷۷ وفاة ابن انباری نحوی

۵۷۸ وفاة قطب الدین نیشابوری از فقها

۵۷۹ وفاة محمد ابله از شعرا

۵۸۰ وفاة صدر الدین مشهور بشیخ شیوخ

۵۸۱ وفاة جهان پهلوان و جلوس قزل ارسلان اتابک
آذربایجان و وفاة حافظ اصفهانی

وفاة خاقانی



۵۸۲ وفاة خاقانی شیروانی شاعر مشهور و ابن محمد نحوی مصری

۵۸۳ انقراض دولة سلجوقیه کرمان در دست مبارک شاه

و انتزاع بیت المقدس از مجاهدین فرنگ در دست
صلاح الدین مصری و وفاة قاضی دامغانی

۵۸۴ وفاة ابن تعاویذی از شعراء عرب و ابن جمی شارح
مقامات

۵۸۵ وفاة سلطان شاه و جلوس سلطان تکش خوارزمی

۵۸۶ قتل قزل ارسلان و جلوس ابوبکر اتابک آذربایجان

۵۸۷ قتل شهاب الدین سهروردی از حکما بحکم سلطان مصر

۵۸۸ قتل اتابک تکله و جلوس اتابک طغرل فارسی و وفاة قطب
الدین نیشابوری

۵۸۹ وفاة سلطان صلاح الدین و جلوس ملک عزیز از آل ایوب
در مصر

۵۹۰ قتل طغرل سلجوقی و انقراض دولة سلجوقیه بدست
خوارزمشاهیان و وفاة ابن دهان از شعرای عرب

۵۹۱ زلزلهٔ شدید در آذربایجان

۵۹۲ وفاة ابن سلم واسطی از شعرای عرب

۵۹۳ وفاة برهان الدین صاحب هدایه

۵۹۴ وفاة سید اسمعیل نقابلا از عرفا

۵۹۵ وفاة شاطبی و ابن زهیر اندلسی از حکما

۲۹۶ وفاة تکش خان و جلوس سلطان علاء الدین محمد
خوارزمی و قتل اتابک طغرل و جلوس اتابک سعد
بن زنگی فارسی و وفاة ابو عبد الله قرطبی از حکما

۲۹۷ وفاة ابن جوزی و عماد دین کاتب از شعرا

۲۹۸ وفاة ظهیر فاریابی از مشهورین شعرای عجم در تبریز

۵۹۹ وفاة سلطان غیاث الدین و جلوس سلطان شهاب الدین غوری
و جلوس چنگیزخان بر الکای ترکستان
۶۰۰ زلزلهٔ شدید در اکثر شامات و افریقا

## وقایع مائهٔ هفتم از هجرت

۶۰۱ وفاة امیر قتاده امیر مکه و امیر سالم امیر مدینه
۶۰۲ قتل شهاب الدین و جلوس سلطان محمود غوری در هرات
۶۰۳ وفاة ابو حزم مکی موصلی از نحاة
۶۰۴ وفاة علم الدین عراقی از علماء و ابن ساعاتی از شعراء
۶۰۵ کشته شدن سنجرشاه صاحب جزیره
۶۰۶ وفاة فخر رازی و ابن اثیر از مورخین و مطرزی نحوی خوارزمی
۶۰۷ وفاة سلطان محمد و جلوس سلطان حسن از ملاحده و وفاة
آتابک ابوبکر بن جهان پهلوان و جلوس آتابک طلتق در آذربایجان
۶۰۸ اظهار شعار اسلام نمودن جلال الدین حسن از ملاحده
۶۰۹ انقراض دولة غوریان بدست خوارزمشاهیه
۶۱۰ وفاة ابن عبد العزیز از ائمهٔ نحو
۶۱۱ وفاة آتابک طلتق و جلوس آتابک خلفر آذربایجانی و وفاة
شیخ علی مشهد هروی و عبد السلام جیلی و ابن دهان نحوی
۶۱۲ وفاة تاج الدین کندی در دمشق
۶۱۳ وفاة ابو حامد معین الدین جاجرمی و وفاة ملک ظاهر و جلوس
ملک صالح مصری از آل ایوب در دمشق
۶۱۴ عزم محمد شاه خوارزمی به تسخیر بغداد و از راه برگشتن
۶۱۵ وفاة ملک عادل و جلوس ملک کامل از آل ایوب در مصر
۶۱۶ قتل عام چنگیزخان کشور خراسان را بجز هرات و وفاة ابو البقاء
۶۱۷ وفاة سلطان علاء الدین محمد خوارزمشاهی و جلوس پسرانش
غیاث الدین و رکن الدین و جلال الدین خوارزمی و قتل بهرام
شاه و جلوس نصرت الدین اسفانی و ظهور دولة قراختائیان
و جلوس براق صاحب کرمان و تصرف لشکر مغول مراغه
و حران و شیروان و بعض روسیه را





۶۱۸ وفاة جلال الدین حسن و جلوس علاء الدولة محمد از ملاحده و قتل
عام مغول شهر خوارزم را و قتل نجم الدین کبری از عرفا
۶۱۹ وفاة شیخ یونس در تو شیز از علماء و شیخ روزبهان در شیراز
۶۲۰ اختلال امر افریقا بجهت وفاة یوسف المستنصر
۶۲۱ استیلای غیاث الدین خوارزمی بر فارس و مصالحه کردن
۶۲۲ وفاة ناصر الدین الله و جلوس ظاهر بامر الله و انقراض دولة آتابکان
آذربایجان بدست جلال الدین خوارزمی
۶۲۳ وفاة آتابک سعد بن زنگی و جلوس ابوبکر بن سعد بن زنگی فارسی
و وفاة ظاهر بامر الله و جلوس مستنصر بالله عباسی و وفاة مظفر اعمی
از شعرای عرب و زلزله در موصل
۶۲۴ وفاة چنگیزخان
۶۲۵ وفاة هزار نصرة الدین و جلوس آتابک تکله لرستانی
۶۲۶ جلوس اوکتای قاآن مغول بالکای ترکستان
۶۲۷ فتح نیشابور و قتل شیخ عطار از صوفیه و سکاکی از فقهاء
۶۲۸ وفاة زین الدین نحوی مشهور بابن معطی
۶۲۹ و ضعف سلطنت سلطان جلال الدین خوارزمی
۶۳۰ وفاة ابن عنین از شعراء و ابن اثیر از مورخین
۶۳۱ وفاة شیخ بهاء الدین پدر مولوی صاحب مثنوی
۶۳۲ وفاة سلطان جلال الدین خوارزمی و انقراض دولة خوارزمشاهیان
بدست مغول و وفاة براق صاحب و جلوس رکن الدین قراختائی
و وفاة ابن فارض از شعراء
۶۳۳ وفاة شرف الدین رزمی از شعراء
۶۳۴ قتل عام مغول در اردبیل و در اکثر خاک روس
۶۳۵ وفاة اوحدی کرمانی از شعراء و ملک کامل و جلوس ملک عادل در مصر
۶۳۶ عمارة هرات بحکم اوکتای قاآن مغول
۶۳۷ درگرفتاری ملک عادل بدست ملک صالح مصری
۶۳۸ وفاة محی الدین اعرابی از صوفیه و جغتای خان ابن چنگیزخان
۶۳۹ وفاة اوکتای قاآن و جلوس کیوک خان مغول بعد از چهار سال

۶۴۰ وفات مستنصر عباسی و جلوس معتصم عباسی

۶۴۱ غلبهٔ مغول بر آسیای صغیر

۶۴۲ وفات رضی الدین علی لالا از عرفاء قزوین

۶۴۳ ظهور دولة آل کرت و جلوس شمس الدین در هرات و وفات موفق نحوی

۶۴۵ وفات ملک عادل مصری و شهادة شمس تبریزی

۶۴۶ وفات کیوک خان و جلوس منکوقاان مغول در ترکستان و وفات ابن حاجب و ابن بیطار و جاربردی از علماء

۶۴۷ وفات ملک صالح و جلوس ملک معظم در مصر

۶۴۸ وفات رکن الدین مبارک و جلوس قطب الدین قراختائیان و قتل ملک معظم و جلوس شجرة الدر و خلع او و جلوس ملک اشرف در مصر

۶۴۹ وفات علم الدین ریاضی در مصر

۶۵۰ در قتل و غارت مغول در دیار بکر

۶۵۱ مأمور شدن هلاکوخان از جانب منکوقاان بتسخیر ایران

۶۵۲ در خلع ملک اشرف و انقراض دولة اکراد از آل ایوب و جلوس معز ایبک و ظهور دولة طایفهٔ مملوک در مصر

۶۵۳ وفات علاء الدین محمد و جلوس رکن الدین خورشاه از ملاحده و وفات اتابک ابوبکر زنگی و جلوس اتابک سعد بن ابوبکر و قتل او و جلوس اتابک محمد بن سعد فارسی

۶۵۴ قتل رکن الدین خورشاه از ملاحده و انقراض دولة صباحیه بدست مغول و حرق مسجد رسول

۶۵۵ وفات اتابک محمد بن سعد و جلوس محمد شاه بن سنقر فارسی و قتل تکله بن نصرة الدین و جلوس اتابک الب ارغون هزاراسب لرستانی و وفات منکوقاان و جلوس قبلاقاان مغول و وفات قطب الدین و جلوس قتلغ خاتون و حجاج سلطان قراختای کرمان و قتل ملک معز و جلوس ملک منصور در مصر

۶۵۶ در فتح بغداد و قتل معتصم عباسی و انقراض دولة عباسیان بدست مغول و وفات محمد شاه و جلوس سلجوق شاه فارسی

۶۵۷ در خلع ملک منصور و جلوس ملک مظفر در مصر

در قتل سلطان



۶۵۸ در قتل سلطان در شامات و قتل ملک مظفر و جلوس ملک ظاهر در مصر

۶۵۹ ابتدای ظهور دولة بنی عباس در مصر و جلوس مستنصر بالله عباسی و وفات فرید الدین شکرگنج

۶۶۰ وفات ابن عدیم و شیخ عز الدین دمشقی از علماء و عامه و عزل مستنصر بالله و خلافت حاکم بالله عباسی در مصر

۶۶۱ جنگ اباقاخان با برکه خان بامر هلاکوخان و شکست او

۶۶۲ وفات سلجوق شاه و جلوس آبش خاتون فارسی

۶۶۳ وفات هلاکوخان و جلوس اباقاخان مغول و وفات بدر الدین سنجاری از قضاة

۶۶۴ وفات برکه خان صاحب دشت قبچاق و جلوس منکوتیمور مغول

۶۶۵ وفات تاج الدین عطلانی و نجم الدین قزوینی از معارف

۶۶۶ وفات ابوشامه دمشقی مورخ شام و امام حمید الدین ضریر

۶۶۷ وفات بابا افضل الدین کاشی از عرفا

۶۶۸ وفات ابن دانم از مشایخ

۶۶۹ وفات شمس الدین باربری و غرق دمشق از طغیان آب

۶۷۰ وفات شیخ صلاح الدین زرکوب رومی و شیخ حسن سیتقلی

۶۷۱ قتل الب ارغون و جلوس اتابک یوسف لرستانی و وفات اثیر الدین ابهری از مشاهیر و ظهور دولة هرمزیان و جلوس سنقرشاه هرمزی و وقوع زلزله در تبریز

۶۷۲ وفات خواجه نصیر طوسی از حکما و شیخ جمال الدین از نحاه مشهور بابن مالک و مولانا محمد بلخی از عرفا و امام هروی از شعرا

۶۷۳ وفات سید اسمعیل تبریزی از عرفا

۶۷۴ وفات محمود زنجانی از مشاهیر و تاج الدین بغدادی از مورخین

۶۷۵ وفات صدر الدین قونیوی و نجم الدین کاتبی از عرفا و سید احمد بدوی از معاریف و ابن زائده از شعراء عرب

۶۷۶ قتل شمس الدین مهین و جلوس شمس الدین کهین از آل کرت و وفات محقق حلی از علماء شیعه و شیخ الاسلام محیی الدین نووی و وفات ملک ظاهر و جلوس ملک سعید از سلاطین مصر

۶۷۷ وفاة ابو یحیی جزولی از نحاة و ابن اسرائیل از مشاهیر
۶۷۸ در خلع و وفاة ملک سعید و جلوس ملک عادل در مصر و خلع
او و جلوس ملک منصور قلاوون و وفاة شمس الدین اصفهانی
شارح کتاب محصول و نجیب الدین شیرازی
۶۷۹ وفاة میثم بحرانی شارح نهج البلاغة و ابن فلاح یمنی صاحب مغنی
۶۸۰ وفاة اباقاخان و جلوس احمد خان مغول با سلام او و فوت
آبش خاتون ملکه کرمان و زوال دولت سلجوقیه کرمان
۶۸۱ وفاة طغلق خاتون و جلوس سیورغتمش از قراختائیان
کرمان و قتل مجد الملک یزدی و وفاة علاء الملک جوینی از
وزرا و وفاة ابن خلکان صاحب وفیات الاعیان از قضاة
۶۸۲ قتل سلطان احمد و جلوس ارغون خان از مغول
۶۸۳ قتل شمس الدین جوینی از وزرا
۶۸۴ وفاة برهان الدین نسفی و شهاب الدین از علماء عامه
۶۸۵ بنای مسجد علیشاه در تبریز و شیوع استعمال باروت
۶۸۶ بنای ربع رشیدی در تبریز و وفاة رضی الدین استرابادی
و بدر الدین ابن جمال الدین ابن مالک از نحاة
۶۸۷ در ضعف دولت سلجوقیه آسیای صغیر و ظهور دولة آل عثمن
۶۸۸ قتل اتابک یوسف و جلوس افراسیاب لرستانی و فوت قبلا قاآن
و جلوس تیمور قاآن مغول و وفاة عراقی از شعرا
۶۸۹ وفاة ملک منصور و جلوس ملک اشرف در مصر
۶۹۰ فوت ارغون خان و جلوس کیخاتو از مغول و قتل سعد الدوله
یهودی از وزرا
۶۹۱ وفاة سعدی شیرازی از شعرای عجم
۶۹۲ وفاة قاضی محی الدین ادیب مصر
۶۹۳ قتل سلطان سیورغتمش و جلوس پادشاه خاتون
قراختائی و قتل ملک اشرف و جلوس ملک ناصر مصری
و وضع چاپخانه پول کاغذی در ایران بحکم کیخاتو
۶۹۴ در قتل کیخاتو و جلوس بایدو خان و قتل او و جلوس غازان
خان مغول و وفاة پادشاه خاتون و جلوس محمد مظفر الدین
قراختائی در کرمان و خلع ملک ناصر و جلوس ملک عادل در مصر

اسلام غازان خان



۶۹۵ اسلام غازان خان با جماعت صد هزار نفر و وفاة عثمن ساوجی
و مجد همگر شیرازی از شعراء عجم و سراج الدین وراق ادیب مصر
۶۹۶ قتل امیر نوروز بحکم غازان خان و عزل ملک عادل و جلوس
حسام الدین ملک منصور مصری
۶۹۷ شهادت خواجه یاقوت خطاط در بغداد و طرح عمارت
شنب غازان در تبریز بهمت عالی سلطان غازان
۶۹۸ وفاة صلاح الدین طغاری و قتل حسام الدین و جلوس ملک
ناصر دوباره در مصر
۶۹۹ جلوس ابو الملوک عثمن بیک جد سلاطین آل عثمن در بروسا
۷۰۰ وفاة اتابک افراسیاب و جلوس نصرة الدین لرستانی و وفاة
شیخ زاهد گیلانی از عرفا سلسله صفویه و اختراع باروت توپ

در وقایع مائه هشتم از هجرت

۷۰۱ وفاة مظفر الدین محمد و جلوس شاهجهان از قراختائیان و
وفاة الحاکم بالله عباسی و خلافت مستکفی بالله در مصر
۷۰۲ وفاة تقی الدین شافعی مصری و بدر الدین دمشقی از علماء
۷۰۳ وفاة غازان خان و جلوس سلطان خدابنده از مغول
۷۰۴ وفاة علم الدین عراقی مفسر و شرف الدین دمیاطی
۷۰۵ وفاة ملک شمس الدین کهین و جلوس ملک فخر الدین کرت
۷۰۶ وفاة ملک فخر الدین و جلوس غیاث الدین از آل کرت و وفاة
نصر الدین شیرازی
۷۰۷ نزول آتش از آسمان بسواحل شام و اظهار شاه خدابنده
تشیع را بتعلیم شیخ جمال الدین حلی
۷۰۸ خلع ملک ناصر و جلوس ملک مظفر مصری و وفاة ابوجعفر نحوی
۷۰۹ خلع ملک مظفر و جلوس ملک ناصر مرتبه ثالث در مصر و طرح
عمارت سلطانیه بامر شاه خدابنده مغول
۷۱۰ وفاة بابا حسن ولی در تبریز و قطب الدین شیرازی از حکماء
۷۱۱ قتل سعد الدین ساوجی از وزرا و شعبان اردبیلی از مشاهیر

| | |
|---|---|
| ۷۱۳ | وفاة همام الدین تبریزی از شعراء |
| ۷۱۳ | وفاة نجم الدین قمی |
| ۷۱۴ | وقوع زلزله در تبریز و وفاة شیخ سلیمن ترکمان |
| ۷۱۵ | وفاة ظهیر الدین شیرازی از علماء |
| ۷۱۶ | وفاة شاه خدابنده و جلوس سلطان ابوسعید مغول و وفاة ناصر الدین قاضی بیضاوی از مفسرین |
| ۷۱۷ | وفاة سید حمزه مشهور در تبریز و علامه شیرازی از علماء |
| ۷۱۸ | شهادة خواجه رشید الدین از وزراء در تبریز |
| ۷۱۹ | وفاة شرف الدین عبد الله شیرازی صاحب وصاف |
| ۷۲۰ | وفاة شیخ محمود شبستری و شرف الدین طوبل از عرفا |
| ۷۲۱ | وفاة جمال الدین یمنی و نجم الدین اصفهانی و تقی الدین همدانی از علماء مشاهیر و نزاری قهستانی از شعراء |
| ۷۲۲ | وفاة رضی الدین طبری از علماء و کمال خوارزمی از شعراء |
| ۷۲۳ | وفاة علی شاه از وزراء و عبد الرزاق مورخ |
| ۷۲۴ | وفاة علاء الدین عطار دمشقی از علماء |
| ۷۲۵ | وفاة خسرو دهلوی از مشاهیر شعراء هند و نور الدین یمنی و عز الدین شافعی و سید رکن الدین استرابادی |
| ۷۲۶ | وفاة علامه حلی و وفاة عثمن بک و جلوس اورخان از آل عثمن و وفاة قطب الدین قونوی از عرفا |
| ۷۲۷ | قتل دمشق خواجه و امیر چوپان بحکم سلطان ابوسعید |
| ۷۲۸ | وفاة ملک غیاث الدین و جلوس ملک شمس الدین کرت |
| ۷۲۹ | وفاة علاء الدین قزوینی از قضاة و ابتداء سکه عثمانی |
| ۷۳۰ | وفاة ملک شمس الدین ثالث و جلوس ملک حافظ الدین کرت |
| ۷۳۱ | وفاة حسن دهلوی از شعراء هند |
| ۷۳۲ | وفاة حافظ الدین و جلوس ملک معز الدین کرت و وفاة ملک موید صاحب تاریخ مشهور |
| ۷۳۳ | وفاة اتابک نصرت الدین احمد و جلوس یوسف شاه ثانی در لرستان |
| ۷۳۴ | وقوع سیل عظیم در اکثر ممالک بخصوص در مدینه |
| ۷۳۵ | وفاة شیخ صفی الدین اردبیلی از عرفا و عبد الرزاق کاشی از حکماء |

وفاة سلطان



| | |
|---|---|
| ۷۳۶ | وفاة سلطان ابوسعید و جلوس اربا خان و تولد امیر تیمور و وفاة رکن الدین سمنانی و قتل خواجه غیاث الدین وزیر |
| ۷۳۷ | وفاة اربا خان و جلوس موسی خان مغول در تبریز و امیر عبد الرزاق سربدار در سبزوار و امیر حسن ایلخانی در بغداد و طغا تیمور خان در جرجان و وفاة ابن نصوح شیرازی و ابن حسام خافی از شعراء عجم |
| ۷۳۸ | در قتل امیر عبد الرزاق و جلوس وجیه الدین سربداری و وفاة اوحدی مراغه از شعراء |
| ۷۳۹ | وفاة ابن خطیب از علماء مصر |
| ۷۴۰ | وفاة یوسف شاه ثانی و جلوس امیر افراسیاب ثانی و جلوس شیخ حسن کوچک در تبریز و وفاة مستکفی بالله و خلافة الواثق بالله عباسی در مصر |
| ۷۴۱ | ظهور دولة آل مظفر و جلوس مبارز الدین محمد مظفر در فارس و وفاة ملک ناصر و جلوس ملک منصور بلاوفی در مصر |
| ۷۴۲ | وفاة ملک منصور و جلوس ملک ناصر مصری و وفاة خواجوی کرمانی از شعراء و عبد الله دقمانی از مشاهیر |
| ۷۴۳ | وفاة وجیه الدین قهستانی و عبد الله عبری و خلع سلطان ناصر و جلوس سلطان صالح مصری |
| ۷۴۴ | وفاة شیخ شهاب الدین نحوی و قتل شیخ حسن چوپانی و جلوس ملک اشرف چوپانی و استیلاء شیخ ابو اسحق بشیراز |
| ۷۴۵ | در قتل امیر وجیه الدین و جلوس محمد تیمور سربداری و وفاة ابن یمین از شعراء فارس و مجد الدین صاحب قاموس |
| ۷۴۶ | انهدام طاق کسری و وفاة ملک صالح و جلوس ملک کامل مصری |
| ۷۴۷ | در قتل محمد تیمور و جلوس کلو اسفندیار سربداری و وفاة صدر شریعه بخاری و قتل ملک کامل و جلوس ملک مظفر مصری |
| ۷۴۸ | قتل سلطان مظفر مصری و جلوس ملک ناصر |
| ۷۴۹ | در قتل کلو اسفندیار و جلوس شمس الدین و قتل او و جلوس خواجه علی سربداری در سبزوار |

۷۵۰ وفاة نجم الدین شافعی و صفی الدین سرد
۷۵۱ ابتداء فتح کشمیر بپیروی سلطان شمس الدین
۷۵۲ عزل ملک ناصر و جلوس ملک صالح در ماردین
۷۵۳ در قتل خواجه علی و جلوس خواجه یحیی سربداری
۷۵۴ گرفتاری شیخ ابواسحق بدست مبارز الدین و قتل طغاتیمور مغول
و انقراض دولة مغول در ایران
۷۵۵ وفاة ابی ضیبع لغوی کوفی
۷۵۶ وفاة احمد جلبی و قاضی عضد الدین از مشاهیر
۷۵۷ وفاة شیخ حسن ایلکانی و جلوس سلطان اویس و وفاة
نصر الدین چراغ دهلی
۷۵۸ قتل ملک اشرف در دست جانی بک و انقراض چوپانیان
۷۵۹ در قتل خواجه یحیی و جلوس خواجه ظهیر سربداری در سبزوار
۷۶۰ در خلع شاه مبارز و جلوس شاه شجاع و شاه یحیی مظفری
و عزل خواجه ظهیر و جلوس حیدر قصاب سربداری
۷۶۱ در قتل حیدر قصاب و جلوس امیر لطف الله سربداری
۷۶۲ در قتل امیر لطف الله پهلوان حسن سربداری در سبزوار و
وفاة اورخان و جلوس سلطان مراد غازی از آل عثمان
۷۶۳ سلطنت ارسی خان که طایفه روسیه بدان منسوبند
۷۶۴ خلع سلطان منصور و جلوس ملک اشرف در مصر
۷۶۵ وفاة سید نظام الدین شاه چراغ شیرازی و مبارز الدین مظفر
۷۶۶ وفاة قطب الدین رازی از حکما و حمد الله مستوفی از مورخین
و سعید هروی از شعراء
۷۶۷ در قتل پهلوان حسن و جلوس خواجه علی مؤید سربداری و مظهر
هروی از شعراء
۷۶۸ محاربه امیر تیمور با امیر حسین و مصالحه ایشان
۷۶۹ وفاة ابن عقیل از نحویین
۷۷۰ جلوس امیر تیمور گورکانی در ترکستان
۷۷۱ وفاة معز الدین و جلوس ملک غیاث الدین کرت در هرات
۷۷۲ وفاة ملا محمد عصار از شعراء و عمل ولی بیانی از حنفیه
۷۷۳ وفاة ناصر بخارائی از شعراء و عماد کرمانی از فقهاء





۷۷۴ وفاة کاوس و جلوس هوشنگ شاه شروانی
۷۷۵ وفاة سید جلال بخاری رئیس سلسله خاکساری
۷۷۶ وفاة سلطان اویس و جلوس سلطان حسین و قتل او و
جلوس سلطان احمد ایلکانی و وفاة شاه یحیی مظفری
۷۷۷ ظهور دولة قراقویونلو و استیلای خواجه بیرام بر موصل
۷۷۸ وفاة جمال الدین خواجه سلمان ساوجی از مشهورین شعراء
۷۷۹ وفاة ابن جابر اعمی از نحاة و سید اشرف از مشاهیر
۷۸۰ وفاة شیخ زین الدین علی شیرازی
۷۸۱ وفاة سید قوام الدین مرعشی و اختراع گنجفه بازی
۷۸۲ استیلای امیر تیمور بر هرات و تسلیم امیر غیاث الدین کرت
۷۸۳ وفاة شیخ محمد خلوتی از کاملین و قتل ملک اشرف و انقراض
دولة اتراک و جلوس ملک ظاهر و ظهور دولة ملوک چراکسه
و ظهور دولة قرانه
۷۸۴ وفاة هوشنگ شاه و جلوس شیخ ابرهیم شروانی و قتل امیر
غیاث الدین و انقراض دولة آل کرت
۷۸۵ در قتل عام هرات بحکم امیر تیمور
۷۸۶ وفاة امیر شجاع و جلوس سلطان زین العابدین مظفری
و شهادت شهید اول در دمشق و وفاة سید علی همدانی از عرفا
۷۸۷ در قتل و غارت تبریز بحکم توقتمش خان
۷۸۸ شکست سلطان احمد از امیر تیمور و قتل علی مؤید سربداری
۷۸۹ در گرفتاری آل مظفر بحکم امیر تیمور و انقراض دولة ایشان
۷۹۰ در قتل افراسیاب ثانی و انقراض اتابکان لرستان
۷۹۱ قتل عام اصفهان بدست امیر تیمور گورکانی
۷۹۲ وفاة خواجه حافظ شیرازی از شعرای مشهور
۷۹۳ وفاة محقق تفتازانی صاحب مطول در مرعش
۷۹۴ وفاة رجبعلی حسینی از خطاطان و اختراع چاپ کتاب
۷۹۵ توجه امیر تیمور بطرف ایران و فتح طبرستان
۷۹۶ قتل همه آل مظفر بحکم امیر تیمور
۷۹۷ وفاة بهاء الدین نقشبندی
۷۹۷ لشکرکشی امیر تیمور بدشت قبچاق و قتل و غارت در افغانستان
۷۹۸ رجوع امیر تیمور بسمرقند

۷۹۹ ابتداء تشریح بدن انسانی در فرانسه
۸۰۰ ظهور مذهب نقطویه از محمود نام پسیخانی

## وقایع مائه نهم از هجرت

۸۰۱ توجه امیر تیمور بهندوستان
۸۰۲ وفاة سلطان احمد ایلکانی از امیر تیمور
۸۰۳ وفاة شیخ کمال خجندی از عرفا در تبریز و قتل عام بغداد
۸۰۴ و گرفتاری سلطان بایزید بدست امیر تیمور
۸۰۵ وفاة سلطان بایزید و جلوس سلطان سلیمان عثمانی و وفاة
سراج الدین مفتی مصر
۸۰۶ وفاة دمیری صاحب حیاة الحیوان و جلال الدین مقلد
۸۰۷ وفاة امیر تیمور و جلوس سلطان خلیل در سمرقند و میرزا پیر محمد
در کابل و وفاة جلال الدین یوسف اردی از مشاهیر
۸۰۸ جلوس شاهرخ میرزا گورکانی در هرات و وفاة ملک ناصر و
جلوس ملک منصور از چراکسه مصر
۸۰۹ وفاة میرزا پیر محمد جهانگیر بن امیر تیمور گورکانی و ظهور دوله
قراقوینلو و جلوس امیر قرا یوسف در تبریز و وفاة شمس مغربی از عرفا
۸۱۰ وفاة ملا لطف الله نیشابوری از شعراء
۸۱۱ فتح سمرقند بدست شاهرخ میرزای گورکانی
۸۱۲ توجه شاهرخ میرزا بطرف مغولستان
۸۱۳ و قتل سلطان احمد ایلکانی بدست امیر قرا یوسف و انقراض دولة ا
۸۱۴ وفاة سلطان خلیل ابن امیر تیمور
۸۱۵ اسیر شدن شیخ ابرهیم شروانشاهی در جنگ امیر قرا یوسف و خلاص شدن
۸۱۶ وفاة سید شریف جرجانی و جلوس سلطان محمد از آل عثمن
۸۱۷ محاربه شاهرخ میرزا و اسکندر میرزا پسران امیر تیمور و شکست اسکندر
۸۱۸ وفاة قطب عالم
۸۱۹ ظهور طاعون در اکثر ربع مسکون و ظهور دولة شعشعیه طبرستان
و جلوس سید محمد شعشعی بعضی سال بعد نوشته اند
۸۲۰ وفاة سلطان شیخ ابرهیم و جلوس سلطان خلیل شروانشاهی
۸۲۱ وفاة ابو عباس نقشبندی و سید برهان الدین خاوندشاه از عرفا
۸۲۲ وفاة خواجه محمد پارسا از عرفا

وفاة امیر قرا یوسف



۸۲۳ وفاة امیر قرا یوسف و جلوس امیر اسکندر قراقوینلو
۸۲۴ وفاة سلطان محمد و جلوس سلطان مراد دوم از آل عثمن
۸۲۵ وفاة سید محمد گیسو دراز از عرفا
۸۲۶ وفاة خواجه حسن عطار از عرفا
۸۲۷ وفاة سید نعمة الله مشهور باولیاء
۸۲۸ وفاة بدر الدین محمد از نحاة
۸۲۹ وفاة کارکیا رضا سید رضی الدین و جلوس کارکیا سید محمد
گیلانی و عصمت بخاری از شعراء
۸۳۰ وفاة میر حیدر ترقی از عرفا و غزالی طوسی و سیمی بغدادی
۸۳۱ وفاة شمس الدین فناری شارح بخاری
۸۳۲ وفاة سید علی سیاه پوش صفوی در بیت المقدس
۸۳۳ وفاة امام شمس الدین جزری و شیخ زین الدین خافی و جلال
الدین یوسف اوبهی
۸۳۴ جلوس میرزا جهانشاه در تبریز و وفاة حافظ ابرو مورخ مشهور
۸۳۵ وفاة ابو الوفای خوارزمی عارف مشهور
۸۳۶ جنگ کردن امیر اسپند ابن امیر قرا یوسف در عربستان
۸۳۷ وفاة شاه قاسم انوار در ولایت جام از عرفا
۸۳۸ وفاة علامه جرجانی از حکماء و ابوبکر خافی و ابن عماد شیرازی از عرفا
۸۳۹ وفاة کاتبی از شعراء
۸۴۰ وفاة سید محمد نوربخش از عرفا و قتل امیر اسکندر قراقوینلو
۸۴۱ وفاة ملک اشرف و جلوس ملک ظاهر در مصر
۸۴۲ وفاة علاء الدین ابهری از عرفا
۸۴۳ اظهار دوستی سلطان مصر با شاهرخ میرزای گورکانی
۸۴۴ وفاة قاضی شهاب الدین جونپوری
۸۴۵ وفاة سودای ابیوردی از شعرا
۸۴۶ استیلای میرزا اسپند ابن قرا یوسف از قراقوینلو
۸۴۷ وفاة احمد شاه گجراتی
۸۴۸ پرده پوشانیدن شاهرخ میرزا بر خانه مکه
۸۴۹ استعفاء سلطان مراد خان و جلوس سلطان محمد فاتح
۸۵۰ وفاة شاهرخ میرزا گورکانی و جلوس میرزا الوغ بیک در ترکستان
و سلطان محمد در عراق و سلطان ابرهیم در فارس و وفاة

میرعلی واضع خط نستعلیق

۸۵۱ وفاة کارکیا ناصر وجلوس کارکیا سلطان محمد کیلانی و وفاة طالب املی از شعراء

۸۵۲ انقراض اولاد شاهرخ گورکانی

۸۵۳ جلوس میرزا عبدالله گورکانی در سمرقند و وفاة فغانی میرزا بابر شاعر

۸۵۴ قتل میرزا الغ بک وجلوس میرزا عبداللطیف در ترکستان و جلوس میرزا بابر در خراسان از گورکانیان

۸۵۵ قتل میرزا عبداللطیف و سلطان محمد و میرزا عبدالله گورکانیان و وفاة سلطان مراد خان دوم از ال عثمن

۸۵۶ وفاة شیخ عبداللطیف مقدسی

۸۵۷ وفاة امیر شاهی سبزواری و بهاء الدین فراهی از شعراء

۸۵۸ فتح اسلامبول در دست سلطان محمد فاتح از ال عثمن

۸۵۹ استیلای سید محمد مشعشع بر واسط

۸۶۰ وفاة شیخ جنید صفی و سعد الدین کاشغری از عرفا

۸۶۱ وفاة میرزا بابر وجلوس سلطان محمود ارکانی

۸۶۲ وفاة جلال الدین نورانی و میر محترم مدنی از شعراء

۸۶۳ وفاة سلطان ابرهیم و قتل سلطان محمود و جلوس سلطان حسین بایقرا در جرجان

۸۶۴ وفاة جلال الدین مصری از علماء

۸۶۵ وفاة خواجه ابو النصر پارسی از عرفا نقشبندیه

۸۶۶ وفاة نور الدین آذری اسفراینی و ملا طوطی ترشیزی از شعراء و قتل عز الدین از عرفا

۸۶۷ وفاة سلطان خلیل وجلوس فرخ یسار شیروانشاهی

۸۶۸ وفاة اوحدی سبزواری از شعراء

۸۶۹ وفاة صبوری مهرآبادی از شعراء

۸۷۰ در اتمام مسجد جهانشاه در تبریز

۸۷۱ وفاة سلطان محمود دیر سترا از عرفا

۸۷۲ وفاة شمس الدین نوربخشی از عرفا و جلوس سلطان احمد در سمرقند و قتل میرزا جهانشاه قراقویونلو وجلوس حسن بک ابو النصر آق قویونلو

قتل سلطان



۸۷۳ قتل سلطان ابو سعید گورکانی وجلوس میرزا یادگار گورکانی

۸۷۴ وفاة امیرزاده حسینعلی قراقویونلو و انقراض دولت قراقویونلو

۸۷۵ قتل امیرزاده میرزا یادگار گورکانی و ابن حسام از شعراء

۸۷۶ وفاة جلال الدین قزوینی از مشاهیر

۸۷۷ وفاة سید نعمت الولی رئیس سلسله نعمت اللهی

۸۷۸ وفاة درویش فرهانی از شعراء

۸۷۹ وفاة پیر جمال اردستانی از عرفا و علامه قوشچی از حکما

۸۸۰ سلطنت و اقتدار سلطان حسین بایقرا در کشور خراسان

۸۸۱ وفاة خواجه قاسم فیض بخشی از عرفا

۸۸۲ وفاة امیر حسن بک وجلوس سلطان خلیل و قتل او وجلوس سلطان یعقوب آق قویونلو و وفاة شاه حسین ولی از عرفا

۸۸۳ وفاة کارکیا محمد وجلوس کارکیا میرزا علی گیلانی و وفاة سید اصیل الدین دشتکی از معارف

۸۸۴ احتراق دریا زار و دکاکین شام

۸۸۵ وفاة ملا باخ هروی از خطاطین و باباعلی شاه هروی از شعراء و ظهور قبر امیر المؤمنین در خیزران بلخ

۸۸۶ وفاة سلطان محمد فاتح وجلوس سلطان بایزید ثانی از ال عثمن

۸۸۷ وفاة کمال الدین سمرقندی از فقهاء

۸۸۸ وفاة سعد الدین محمد طیب اصفهانی

۸۸۹ وفاة کاتبی نیشابوری از شعراء و حسن شاه هروی از عرفا

۸۹۰ تجدید حرم محترم حضرت رسول صلعم بامر ملک اشرف مصری

۸۹۱ وفاة شمس الدین محمد قبادکانی از مشاهیر ادبا

۸۹۲ کشف امریکا و ولادت شاه اسمعیل اول سلاطین صفویه

۸۹۳ شهادة سلطان حیدر صفوی در شیروانات

۸۹۴ ابتداء محاربه سلطان روم با ملک مصر

۱۹۵ وفاة قطب الدین خوافی از قضاة

۸۹۶ وفاة سلطان یعقوب وجلوس سلطان بایسنقر آق قویونلو و وفاة خواجه عبدالله احرار از عرفا و قاضی عیسی ساوجی از شعراء

۸۹۷ وفاة ابن جمهور احسائی از علماء شیعه و میرم سیاه از شعراء

| | |
|---|---|
| ۸۹۸ | قتل سلطان بایسنقر و جلوس رستم بک آق قویونلو در تبریز و وفاة جامی و آصفی هروی از شعراء و سید محمد ایجی صاحب شرح گلشن راز و شمس الدین محمد لاهجانی از عرفا |
| ۸۹۹ | وفاة سلطان احمد ابن سلطان ابوسعید گورکانی |
| ۹۰۰ | وفاة سلطان علی صفوی برادر شاه اسمعیل و وفاة سلطان محمود گورکانی و مهربان نیشابوری از شعراء |

## وقایع مائه دهم از هجرت

| | |
|---|---|
| ۹۰۱ | وفاة ملک اشرف و جلوس ملک ناصر مصری |
| ۹۰۲ | وفاة خواجه ناصر الدین جامی و شمس الدین خافی و جمال الدین مصری از مشاهیر علماء |
| ۹۰۳ | قتل رستم بک و جلوس احمد پاشا آق قویونلو و وفاة سید صدر شیرازی و میرخواند مؤلف روضة الصفا از مورخین |
| ۹۰۴ | وفاة ملا میرحسین معمائی در هرات |
| ۹۰۵ | ظهور دولة صفویه و خروج شاه اسمعیل صفوی و وفاة حسن شاه شاعر و کمال الدین شیرازی از مشاهیر |
| ۹۰۶ | قتل فرخ یسار و جلوس بهرام بک شروانشاهی و وفاة امیر علیشیر نوائی و قاضی قطب الدین امامی |
| ۹۰۷ | وفاة بهرام بک و جلوس غازی بک شروانشاهی و وفاة شرف الدین علی سیفکی و نقش بدیع و علامه قوشی |
| ۹۰۸ | وفاة غازی بک و جلوس شیخ شاه شیروانی و وفاة جلال الدین علامه دوانی |
| ۹۰۹ | وفاة شیخ محمد بن شمس الدین از معاریف |
| ۹۱۰ | وفاة کمال الدین حسین کاشف سبزواری صاحب تفسیر و قاضی میرحسین شارح دیوان امیر المؤمنین |
| ۹۱۱ | وفاة سلطان حسین بایقرا و جلوس بدیع زمان گورکانی |
| ۹۱۲ | وفاة کارکیا میرزا علی و جلوس کارکیا حسن گیلانی |
| ۹۱۳ | فرار بدیع زمان میرزا از شیبک خان بخدمت شاه اسمعیل و قتل احمد پاشا و جلوس میرزا محمد بک آق قویونلو |
| ۹۱۴ | قتل میرزا محمود و جلوس الوند میرزا آق قویونلو و وفاة عماد الدین فضل الله نوربخشی |

وفاة سید ضیاء الدین



| | |
|---|---|
| ۹۱۵ | وفاة سید ضیاء الدین مرعشی از مشاهیر |
| ۹۱۶ | در قتل شیبک خان بدست شاه اسمعیل و تصرف ممالک خراسان |
| ۹۱۷ | وفاة الوند میرزا و جلوس سلطان مراد آق قویونلو و وفاة فصیح الدین شطرنجی و کیتی شاعر شیرازی از ادباء |
| ۹۱۸ | وفاة ملا بنائی شاعر و صدر الدین امینی |
| ۹۱۹ | وفاة سلطان علی مشهدی از خطاطین و تولد شاه طهماسب و وفاة سید اسمعیل شنب غازانی از عرفا |
| ۹۲۰ | محاربه چالدران مابین شاه اسمعیل و سلطان سلیم رومی و وفاة سلطان مراد آق قویونلو |
| ۹۲۱ | وفاة نظام الدین استرابادی از شعراء و جلال الدین ابوسعید ارانی و آصفی قهستانی و ریاضی ساوجی از مورخین |
| ۹۲۲ | وفاة شمس الدین مؤلف تاریخ شاهی و میرعبد الوهاب تبریزی فتح مصر بدست سلطان سلیم رومی و قتل سلطان ناصر مصری و انقراض دولة جراکسه و خلفاء بنی عباس در مصر |
| ۹۲۳ | آمدن همه ممالک مصر بتصرف آل عثمن |
| ۹۲۴ | وفاة علاء الدین طبیب و شیخ اسلام قاضی زکریا |
| ۹۲۵ | وفاة بابا فغانی شیرازی و جمالی دهلوی از شعراء و وفاة کمال الدین خوارزمی و سید نور الله مرعشی از حکماء و رئیس الرؤساء از مشهورین خطاطین |
| ۹۲۶ | وفاة سلطان سلیم رومی و جلوس سلطان سلیمن و وفاة هاتفی هراتی و آگهی قاضی از شعراء |
| ۹۲۷ | وفاة شیخ زاده لاهیجی از عرفاء و ضیاء الدین ساوجی از مشاهیر و میر غیاث الدین ذهبی از علماء |
| ۹۲۸ | در قتل وزیر میرزا شاه حسین وزیر شاه اسمعیل |
| ۹۲۹ | وفاة شاه اسمعیل اول و جلوس شاه طهماسب اول از صفویه و امید طهرانی از شعراء |
| ۹۳۰ | وفاة شیخ شاه و جلوس سلطان خلیل ثانی شیروانی و تسخیر نمودن ظهیر الدین بابر گورکانی ممالک هندوستان را و وفاة عصام الدین استرآبادی |
| ۹۳۱ | وفاة امیر جمال الدین استرآبادی و سید یحیی رضوی از فضلا |

| | |
|---|---|
| ۹۳۲ | قتل خواجه حبیب الله وزیر که حبیب السیر بنام او نوشته شده |
| ۹۳۳ | امتلای سپاه خراسان از لشکرکشی ازبک |
| ۹۳۴ | شکست لشکر ازبک از عساکر صفویه و فرار ایشان |
| ۹۳۵ | قتل هلالی جغتائی از شعراء بامر عبید الله خان بسبب تشیع |
| ۹۳۶ | وفات امیر قوام الدین حسین اصفهانی |
| ۹۳۷ | وفات سلطان ظهیر الدین بابر و جلوس همایون شاه هندی |
| ۹۳۸ | وفات حاجی محمد خبوشانی و محمد واعظ عرب از عرفا |
| ۹۳۹ | فرار لشکر ازبکیه از استماع حرکت شاه طهماسب |
| ۹۴۰ | آمدن سلطان سلیمان رومی بآذربایجان و نا امید برگشتن و وفات کارکیا حسن و جلوس کارکیا احمد گیلانی و وفات [illegible] علی شیخ ابن عبد العال از علما و بهزاد مصور و لسانی شیرازی از شعراء |
| ۹۴۱ | هزیمت رومیه با ایران و شکست عساکر روم |
| ۹۴۲ | وفات سلطان خلیل و جلوس شاهرخ شاه شروانی و وفات اهلی شیرازی و میر شریف تبریزی از شعراء |
| ۹۴۳ | قتل خواجه کلان غوریان بامر شاه طهماسب و وفات عصام سمرقندی |
| ۹۴۴ | حرق رکن الدین مسعود بامر شاه طهماسب |
| ۹۴۵ | فتح شروانات بامر شاه طهماسب و وفات شهیدی قمی از شعراء |
| ۹۴۶ | کشته شدن شاهرخ شروانی و انقراض دولت شروانشاهیان |
| ۹۴۷ | و قتل غارت گرجستان بحکم شاه طهماسب صفوی |
| ۹۴۸ | وفات منصور شیرازی از حکماء |
| ۹۴۹ | وفات سید شاه جهانگیر هاشمی |
| ۹۵۰ | ابتدای تسلط ینگی چریان بر ملوک آل عثمان |
| ۹۵۱ | فرار کردن همایون شاه هندی از هند بخدمت شاه طهماسب |
| ۹۵۲ | وفات شاه طاهر حسینی از حکماء |
| ۹۵۳ | وفات صدقی استرابادی از شعراء و صاحب شرح مطالع |
| ۹۵۴ | وفات کمال الدین حسین کاشی از حکماء |
| ۹۵۴ | وفات میر شمس الدین مختاری سبزواری |
| ۹۵۵ | لشکرکشی سلطان سلیمان رومی با ایران و مخذول شدن |
| ۹۵۶ | زلزله سخت در ممالک خراسان |

وفات ابو الخیر



| | |
|---|---|
| ۹۵۷ | وفات ابو الخیر سمرقندی و شیخ نظام نارنولی |
| ۹۵۸ | در قتل عام گرجستان بحکم شاه طهماسب |
| ۹۵۹ | وفات شرف الدین علی بافقی |
| ۹۶۰ | مصالحه سلطان سلیمان رومی با شاه طهماسب صفوی |
| ۹۶۱ | وفات حیرتی قزوینی از شعراء |
| ۹۶۲ | وفات همایون شاه و جلوس اکبر شاه هندی و وفات جلال الدین محمود از اجله علماء |
| ۹۶۳ | وفات فوجی نیشابوری و قتای خلخالی از شعراء |
| ۹۶۴ | وفات صابری شوشتری از شعراء |
| ۹۶۵ | فتح بغداد بدست عثمانیان و خرابی قزوین از سیل و قاشان از زلزله |
| ۹۶۶ | وفات امیر ابو الفتح از مشاهیر دار اردبیل و زلزله در خراسان |
| ۹۶۷ | عظیم در اسلامبول |
| ۹۶۸ | کشته شدن میرزا حیدر صاحب کشمیر |
| ۹۶۹ | خان خانان مقتول گردید |
| ۹۷۰ | وفات شمس الهدایه از عرفا |
| ۹۷۱ | وفات عبد الغفار مازندرانی از عرفا |
| ۹۷۲ | ظهور طاعون در اکثر بلاد آذربایجان |
| ۹۷۳ | زلزله شدید در طبرستان |
| ۹۷۴ | وفات سلطان سلیمان رومی و جلوس سلطان سلیم ثانی |
| ۹۷۵ | وفات قاضی احمد غفاری |
| ۹۷۶ | در قتل معصوم بیک صفوی وکیل الدوله در راه مکه |
| ۹۷۷ | تصرف کردن دولت روم کشور یمن را |
| ۹۷۸ | شورش اهل گیلان و قتل و قلع ایشان بامر شاه طهماسب |
| ۹۷۹ | وفات ولی دشت بیاضی از عرفا |
| ۹۸۰ | وفات شیخ مصلح الدین لاری مورخ تاریخ آل عثمان ظهور آتش در آسمان باستداد نه ماه |
| ۹۸۱ | وفات شیخ عبد الله یزدی از فضلا |
| ۹۸۲ | وفات سلطان سلیم رومی و جلوس سلطان مراد خان و وفات میرزا قاسم جنابدی صاحب شاهنامه ثانیه |

٩٨٣ وفاة امیر حبیبی و محترم افندی از مشاهیر عثمانی
٩٨٤ وفاة شاه طهماسب اول و جلوس شاه اسمعیل ثانی و
وفاة فخرالدین سماکی از حکما و هجری رازی از شعرا و قتل
اولاد شاه طهماسب بحکم شاه اسمعیل ثانی
٩٨٥ تدوین لعن خلفا بحکم شاه اسمعیل ثانی
٩٨٦ وفاة شاه اسمعیل ثانی و جلوس سلطان محمد صفوی
٩٨٧ وفاة شاه قاسم کاهی از عرفا
٩٨٨ وفاة شاه ضیاء الدین از وزرا و ملا مهدی از مشاهیر [illegible]
٩٨٩ وفاة اسکندرخان اوزبک و جلوس عبدالله خان در ماوراء النهر
٩٩٠ وضع تقویم در اروپا
٩٩١ وفاة میرفاضل نحی از عرفا
٩٩٢ جنگ ایران و روم در نواحی شیروان
٩٩٣ در فتوحات عثمنلو در خاک ایران
٩٩٤ فتح آذربایجان در دست رومیان و قتل حمزه میرزا
ولیعهد سلطان محمد صفوی
٩٩٥ در عزل سلطان محمد و جلوس شاه عباس اول از
صفوی و وفاة میرزا جانی شیرازی از حکماء معروف
٩٩٦ وفاة جانی بگ زاده از کاشی
٩٩٧ در قتل میرزا محمد تبریزی از وزرا بحکم شاه عباس صفوی
و قتل عام مشهد مقدس بدست اوزبکیه و وفاة شاه
فتح الله شیرازی از عرفا و ابوالفتح گیلانی از حکماء
٩٩٨ وفاة شیخ وحید الدین گجراتی از معاریف
٩٩٩ وفاة عرفی شیرازی از عرفا
١٠٠٠ در قتل میرزکان مذهب نقطویه بحکم شاه عباس

در وقایع مائه یازدهم از هجرت

١٠٠١ در قتل شیخ مبارک ناگوری از معارف شاعر
١٠٠٢ در قتل غارت سبزوار بدست اوزبک و وفاة وقوعی شیرازی
١٠٠٣ وفاة سلطان مرادخان و جلوس سلطان محمد رومی
١٠٠٤ قتل غارت اوزبک نیشابور را و وفاة ابوالفیض فیضی از حکماء
١٠٠٥ فتح شاه عباس لار و رستمدار را

انکشاف



١٠٠٦ انکشاف اراضی قطبی بحر منجمد شمالی
١٠٠٧ وفاة شکیبی قلم از خطاطین
١٠٠٨ وفاة میرزا خان ترخانی در برهان پور هند از ادباء
١٠٠٩ پیاده بمشهد رفتن شاه عباس و قتل تراب و کامل از بزرگان
نقطویه در دست شاه عباس
١٠١٠ بروز ناخوشی در اردوی شاه عباس در تسخیر بلخ
١٠١١ وفاة شیخ ابوالفضل و جلبی بگ فارغ از مشاهیر
١٠١٢ ابتدای رواج شیوع استعمال تنباکو در ایران
١٠١٣ استرداد شاه عباس آذربایجان از رومیان و وفاة سلطان
محمد ثالث و جلوس سلطان احمد از آل عثمن و وفاة شکیبی
اصفهانی و انیسی شاملو و شرفی از شعراء
١٠١٤ محاربه لشکر روم و ایران در گنجه و شکست روم و وفاة
اکبرشاه و جلوس سلطان سلیم هندی و جهانگیر پادشاه هندی
١٠١٥ در فتوحات پی در پی شاه عباس از روم
١٠١٦ وقف نمودن شاه عباس جمیع ما یملک خود را بر چهارده
معصوم فانی از شعراء
١٠١٧ وفاة مظفری کشمیری و ظفری تربتی از شعراء
١٠١٨ وفاة تقی الدین شیرازی از حکماء
١٠١٩ وفاة حاتم بگ اردوبادی از وزراء و سید نورالله مرعشی
از علماء و وقوعی خبوشانی از شعراء و اختراع دوربین
١٠٢٠ وفاة نظیری نیشابوری و علمی قزوینی از شعراء
١٠٢١ بنای فرح آباد و اشرف آباد بحکم شاه عباس در مازندران
و وفاة سبحانی استرابادی و ملا عبدالله شوشتری و ملا احمد
اردبیلی از علماء شیعه
١٠٢٢ وفاة میرزا ابراهیم همدانی و شانی تکلو از شعراء
١٠٢٣ قتل صفی میرزا بدست پدرش شاه عباس باتهام سلطنت
١٠٢٤ وفاة میرعماد خطاط مشهور و ضیاء الدین کاشی عارف
١٠٢٥ وفاة سلطان احمد و جلوس سلطان مصطفی خان رومی از
آل عثمن و وفاة ملک سعید خلخالی
١٠٢٦ عزل سلطان مصطفی خان و جلوس سلطان عثمن رومی

۱۰۲۷ وفاة محمود بیک فوتی داو رکیوان پارسی مه ابادی

۱۰۲۸ وفاة حکیم مظفر لاهیجی و ملا مؤمن یزدی از حکماء

۱۰۲۹ وفاة شیخ علی نقی از مشاهیر

۱۰۳۰ وفاة نظیر همدانی و شیخ محمد از علماء و اختراع ذره بین و وفاة
شیخ بهائی جبل عاملی از علماء

۱۰۳۱ در قتل عثمن پاشا و جلوس سلطان مصطفی قدیم از آل عثمن
و وفاة ابو المعالی و شیخ لطف الله از اخیار و قاسم حالی و میر
سید عبد العزیز از مشاهیر عرفا

۱۰۳۲ وفاة فرزانه بهرام پارسی مه ابادی صاحب شارستان و
طالب اصفهانی از شعراء

۱۰۳۳ وفاة مستغنی کشمیری و بیدل دهلوی از شعراء

۱۰۳۴ وفاة ملا محمد صوفی

۱۰۳۵ وفاة مقصد هروی از خطاط و میر معز الدین یزدی و حکیم یارشاه از حکما

۱۰۳۶ وفاة ملا طالب آملی از شعراء

۱۰۳۷ وفاة شفای اصفهانی و میرزا رضی همدانی و میرزا احسن کشمیری
از شعراء و وفاة جهانگیر پادشاه و جلوس شاهجهان در هند

۱۰۳۸ وفاة شاه عباس اول و جلوس شاه صفی از صفویه

۱۰۳۹ اتمام سنت پطر کلیسای اعظم روم و تعمیر مکه معظمه دفعه دهم و
وفاة مظفر کاشی از شعراء

۱۰۴۰ وفاة میر محمد باقر معروف بمیر داماد

۱۰۴۱ محاربات شاه صفی و سلطان روم در عراق و عربستان

۱۰۴۲ اجرای آب فرات نجف بامر شاه صفی

۱۰۴۳ تولد شاه عباس ثانی و حریق در اسلامبول

۱۰۴۴ غرق اکثر محلات بغداد از طغیان شط و خرابی قم از سیل و ظهور
طاعون در اکثر ممالک ایران و محاربات روم و ایران

۱۰۴۵ استرداد شاه صفی ایروان را از لشکر روم

۱۰۴۶ محاربه ایران و روم در محال کردستان و شکست روم

۱۰۴۷ وفاة سید نجیب الدین ابری از عرفا

۱۰۴۸ وفاة میر غیاث الدین منصور شیرازی از حکماء

۱۰۴۸ فتح بغداد بدست رومیه و وفاة رشیدا از خطاطین

وفاة سلطان مراد



۱۰۴۹ وفاة سلطان مراد چهارم و جلوس ابرهیم رومی و اختراع
درجه کم و کیف هوا و زلزله شدید در قزوین

۱۰۵۰ وفاة محمد بهرشیار مه آبادی صاحب سرود بستان

۱۰۵۱ شیوع استعمال افیون در روم

۱۰۵۲ وفاة شاه صفی و جلوس شاه عباس ثانی از صفویه

۱۰۵۳ وفاة صبوری نیشابوری از شعراء

۱۰۵۴ جدوجهد شاه عباس ثانی در تعمیر اصفهان

۱۰۵۵ در قتل میرزا تقی مازندرانی از وزراء

۱۰۵۶ ابتدای جشن مولود حضرت رسول در روم و وقوع زلزله در روم

۱۰۵۷ بنای عمارت چهل ستون اصفهان و اختراع ساعت زنگی

۱۰۵۸ در خلع سلطان ابرهیم و جلوس سلطان محمد چهارم از آل عثمن

۱۰۵۹ وفاة ملا صدرای شیرازی از حکماء متألهین

۱۰۶۰ طاعون شدید در روم

۱۰۶۱ وفاة قبلة الکتاب از خطاطین

۱۰۶۲ وفاة میرزا ابرهیم ادهم از شعراء

۱۰۶۳ وفاة زبده آفاق از خطاطین

۱۰۶۴ وفاة سلطان العلماء خلیفة الخلفاء

۱۰۶۵ وفاة ملا رجبعلی تبریزی از علماء و اطاعت قزاق بتبعیت روس را

۱۰۶۶ وفاة شمس العلماء از مشاهیر

۱۰۶۷ وفاة ملا عبد الله شوشتری از علماء و ایجاد روزنامه و وفاة
شاهجهان و اغتشاش هندوستان

۱۰۶۸ بنای تکیه فیضی در اصفهان و اختراع ساعت بزرگ دیواری

۱۰۶۹ وفاة ملا محمد صوفی مازندرانی از شعراء و جلوس اورنگ
زیب در هندوستان

۱۰۷۰ وفاة سپیدزاده از شعراء روم

۱۰۷۱ وفاة ملا شاه بدخشانی از صوفیه

۱۰۷۳ وفاة میرزا ابو الحسن قندهاری از اطباء

۱۰۷۴ غارت اوزبک اطراف مشهد مقدس را

١٠٧٥ وفاة نجیب الدین رضای ذهبی اصفهانی و ایجاد نفقه در فرانسه
١٠٧٦ انحراف مزاج شاه عباس صفوی
١٠٧٧ وفاة شاه عباس ثانی و جلوس شاه سلیمن صفوی و
وقعه حریق شهر لندن و بنای مناره تیقون و وفاة
خدیو خطاطین و ایجاد روزنامه رسمی در فرانسه و انگلیس
١٠٧٨ زلزله عظیم در سروانات و ایجاد اداره پلیس در فرانسه
١٠٧٩ در قتل وزیر اعظم بحکم شاه سلیمن و زلزله سخت در آسیا
١٠٨٠ محاربه لشکر اورنگ زیب هندی با لشکر ایران و شکست هند
١٠٨١ قتل و غارت بلخ بدست طائفه اوزبکیه
١٠٨٢ وقوع فتنه در مکه معظمه میان شرفاء و اختراع تفنگ چخماقی
١٠٨٣ وفاة عبدالله قطب شاه دکنی و جلوس ابوالحسن شاه
١٠٨٤ زلزله سخت در خراسان و خرابی آستانه مقدس رضوی
و اختراع چرخ آتش فشان
١٠٨٥ ابتلاء و صدمات حجاج از مراجعت از مکه از سبب غارت اعراب
١٠٨٦ بنای سنت پال کلیسای اعظم لندن
١٠٨٧ بنای مسجد سید حمزه در تبریز مشهور بظهیریه
١٠٨٨ ظهور ریاح مخالف در سروانات
١٠٨٩ در بنای شهر سلیمانیه بحکم سلیمن بابان
١٠٩٠ در تسخیر سلیمن بابان شهر موصل و کرکوک را
١٠٩١ در غرق اهل مکه از سبب سیلاب در حرم مکه
١٠٩٢ در اشتداد فتنه سلیمن بابان
١٠٩٣ رفع فتنه سلیمن بابان بحکم شاه سلیمن
١٠٩٤ طلوع ستاره و مدار و ایجاد بعضی قانون در فرانسه
١٠٩٥ محاربه عثمانی بالستان و روس
١٠٩٦ محاربه عثمانلو با اطریش و شکست عثمانلو
١٠٩٧ وقوع حریق در سرای طبرستان
١٠٩٨ در انقراض دولة قطب شاهیان بدست اورنگ زیب هندی
١٠٩٩ در خلع سلطان محمد چهارم و جلوس سلطان سلیمن
خان ثالث العثمانی و اختراع شیشه بلور و آئینه
١١٠٠ وفاة سید سنبل حبشی و کاظم شیرازی از شعرا و ولادة
نادر شاه





## وقایع مائه دوازدهم از هجرت

١١٠١ استقلال بطر کبیر بسلطنت روس
١١٠٢ وفاة سلطان سلیمن ثالث و جلوس سلطان احمد رومی
١١٠٣ محاربه روم و اطریش و شکست اطریش
١١٠٤ ولادت فتحعلی خان قاجار جد سلاطین قاجار
١١٠٥ وفاة شاه سلیمن و جلوس شاه سلطان حسین صفوی
١١٠٥ وفاة ناصحی از شعراء و زلزله شدید در ایطالیا که پنجاه هزار
نفر هلاک گردید
١١٠٦ وفاة سلطان احمد خان و جلوس سلطان مصطفی خان
١١٠٧ وفاة ملا سید هاشم بحرانی از علماء
١١٠٨ معاهده ایران و روم
١١٠٩ فتوحات لشکر اطریش در روم و جلوس شارل دوازدهم
١١١٠ ترک کردن شاه سلطان حسین طریقه اجداد خود و بصحبت
علماء ظاهر رغبت کردن و اختراع چرخ بخار
١١١١ وفاة مجلسی علیه الرحمه از علماء
١١١٢ ابتداء اختلال دولة صفویه
١١١٣ قتل گرگین خان حاکم قندهار و جلوس میرویس در قندهار
١١١٤ شورش سلاطین اروپا و اعلان محاربه اسپانیا با اردول
١١١٥ وفاة سلطان مصطفی خان و جلوس سلطان احمد رومی
و بنای شهر بطربورغ بحکم بطر کبیر
١١١٦ قتل کیخسرو خان گرجی در قندهار و ترجمه الف لیل بفرانسه
١١١٧ استقلال اویس علیخان در افغانستان
١١١٨ وفاة اورنگ زیب سلطان هند و جلوس بهادر شاه هندی
١١١٩ شکست بطر کبیر با کرلی متوقد خود و اختراع چینی سازی
١١٢٠ وفاة میر اویس علیخان و جلوس محمود علیخان در قندهار
١١٢١ در قتل و غارت کرمان بدست افغان
١١٢٢ وفاة شاه عالمگیر هندی و معزول نمودن شاه سلطان حسین
وزیر اعظم خود فتحعلی خان را
١١٢٣ محاربه روس با روم و در محاصره ماندن بطر کبیر و خلاص
کردن کترین ملکه خود او را با تدبیر

۱۱۲۴ محاصره محمود غلجائی شهر اصفهان را
۱۱۲۵ در قتل عام اصفهان و دستگیری سلطان حسین و جلوس
شاه طهماسب در قزوین و محمود غلجائی در اصفهان
۱۱۲۶ وفات میرزا رفیع واعظ و مبتلا شدن محمود غلجائی به برسام
میرزا رفیع از اهل قزوین صاحب ابواب الجنان است
۱۱۲۷ قتل محمود غلجائی و جلوس اشرف غلجائی
۱۱۲۸ تسخیر کردن اشرف غلجائی شیراز و کرمان و طهران را
۱۱۲۹ وفات آذرین اصفهانی از شعراء
۱۱۳۰ در قتل سلطان حسین بدست اشرف غلجائی و فوت فرخ
سیر پادشاه هندوستان و جلوس سلطان محمد هندی
۱۱۳۱ لشکرکشی روم بایران و آمدن روس بگیلانات
۱۱۳۲ محاربه افاغنه با قاجار استرآباد و هزیمت افاغنه
۱۱۳۳ تخلیه روس گیلانات را به تقویت اسمعیل نام مجعول
۱۱۳۴ فتوی باستحلال دم و عرض اهل ایران از طرف قضاة روم
۱۱۳۵ فتح گرجستان بدست لشکر روم
۱۱۳۶ احاطه دول اجنبیه ایران را از چهار طرف
۱۱۳۷ معاهده روم و روس در تقسیم ملک ایران
۱۱۳۸ فوت پطر کبیر پادشاه روس و جلوس قرتین زوجه او
۱۱۳۹ قتل فتحعلی خان قاجار بتقویت نادر بحکم شاه طهماسب
۱۱۴۰ وفات شاه گلشن دهلوی از شعراء و فوت قرتین و جلوس پطر دوم
۱۱۴۱ محاربه شاه طهماسب با اشرف افغان و فرار اشرف
۱۱۴۲ فتوحات نادرخان در ممالک مغصوبه روم
۱۱۴۳ در خلع سلطان احمد ثالث و جلوس سلطان محمود رومی
و فوت پطر دوم و جلوس آنا ایوانا بر تخت روسیه
۱۱۴۴ مصالحه شاه طهماسب با روم و ناراضی شدن نادر
۱۱۴۵ عزل شاه طهماسب و جلوس شاه عباس ثالث سه ساله
۱۱۴۶ تخلیه کردن روس متصرفات ممالک ایران را
۱۱۴۷ در تصرف نادرشاه گرجستان را
۱۱۴۸ خلع شاه عباس ثالث و جلوس نادرشاه افشار و انقراض
دولت صفویه
۱۱۴۹ بنای شهر نادرآباد قندهار و تکلیف کردن نادرشاه بروم
مطالب خمسه را در اتحاد مذهب

در قتل شاه طهماسب



۱۱۵۰ در قتل شاه طهماسب و شاه عباس ثالث بدست رضاقلی میرزا در سبزوار
۱۱۵۱ در فتح هندوستان بقوه نادری و وفات امین نیشابوری از شعراء
۱۱۵۲ مراجعت نادرشاه از هند و مستخلص کردن سند از افاغنه
۱۱۵۳ فتوحات نادری در خوارزم و فوت آنا ایوانا و جلوس ایوان [illegible]
۱۱۵۴ فتح همه ترکستان بقوه نادری و خلع ایوان و جلوس الیزابت [illegible]
۱۱۵۵ در اتحاد اسلام و تذهیب گنبد مبارک امیر بحکم نادر
وفات شاه و تبریزی از شعراء
۱۱۵۶ وفات ملا عبدالرحیم دماوندی از عرفاء و شمیم شیرازی از شعراء
۱۱۵۷ وفات حجاب اصفهانی از شعراء
۱۱۵۸ محاربه روم و ایران در شهر خارجی و شکست روم
۱۱۵۹ مصالحه دولتین ایران و روم و وفات شعله اصفهانی شاعر
۱۱۶۰ قتل نادرشاه در خبوشان و جلوس علیشاه در خراسان و
جلوس سلطان احمد در افغانستان و وفات میرزا [illegible] تفرشی شاعر
۱۱۶۱ کور شدن علیشاه و جلوس ابراهیم شاه افشار
۱۱۶۲ وفات مولی اصفهانی از شعراء و قتل ابراهیم خان افشار
۱۱۶۳ جلوس شاهرخ میرزا افشار و قتل علیشاه افشار
۱۱۶۳ مکحول شدن شاهرخ میرزا افشار و جلوس شاه سلیمان صفوی
و خلع او و جلوس شاهرخ میرزا مکحول دفعه ثانیه
۱۱۶۴ جلوس کریم خان زند باسم وکالت
۱۱۶۵ محاربه کریم خان زند با حسن خان قاجار و فرار کریم خان
۱۱۶۶ وفات داعی تفرشی و راهب اصفهانی از شعراء
۱۱۶۷ وفات طبیب اصفهانی از شعراء و زلزله شدید در اسلامبول
۱۱۶۸ عزم احمدشاه افغان بتسخیر ایران و مادرس برگشتن و وفات
سلطان محمود خان اول و جلوس سلطان عثمن خان ثالث از
آل عثمن و ایجاد آمله کوری
۱۱۶۹ محاربه محمد حسن خان قاجار با آزاد خان گیلانی
۱۱۷۰ محاربه احمدشاه افغان با احمدشاه هندی و مصالحه ایشان
۱۱۷۱ محاربه محمد حسن خان قاجار با کریم خان زند در شیراز و وفات
سلطان عثمن و جلوس سلطان مصطفی خان رومی
۱۱۷۲ وفات حسن خان قاجار
۱۱۷۳ وفات داعی همدانی از شعراء

| | |
|---|---|
| ۱۱۷۴ | محاربهٔ انگلیس با فرانسه در هندوستان و متصرف کردن انگلیس متصرفات فرانسه را در ینگی دنیا |
| ۱۱۷۵ | لشکرکشی کریمخان بآذربایجان و محاصرهٔ ارومی |
| ۱۱۷۶ | فوت الزابت ملکهٔ روس و جلوس پطر سوم و فوت او و جلوس کترین دوم زوجهٔ او |
| ۱۱۷۷ | حبس نمودن کریمخان آقامحمدخان را در شیراز |
| ۱۱۷۸ | لشکرکشی کریمخان بلرستان و خوزستان و عربستان و طبع مثلثات انها ایجاد مدرسهٔ بیطاری |
| ۱۱۷۹ | در تعمیر نمودن کریمخان شیراز را و قتل صدراعظم روم |
| ۱۱۸۰ | وفات عاشق محمد اصفهانی از شعراء و خروج علی بک نام برضد عثمانی در مصر و اختراع مغناطیس |
| ۱۱۸۱ | در سرکشی ذوالفقارخان خمسه و تدمیر او بدست کریمخان |
| ۱۱۸۲ | خروج [illegible]قلیخان و اختراع شمنده‌فر در انگلستان |
| ۱۱۸۳ | در قتل محمدعلی پاشای مصری و اختراع پل زنجیری در انگلیس |
| ۱۱۸۴ | وفات احمدشاه افغان و جلوس تیمورشاه افغان |
| ۱۱۸۵ | وفات عبدالمجید طالقانی مشهور بدرویش از خطاطین و عذری بیگدلی از شعراء |
| ۱۱۸۶ | مقاتلهٔ طائفهٔ دوانلو و قوینلو از قاجاریه |
| ۱۱۸۷ | تقسیم لهستان درمیان روس و اطریش و پروس |
| ۱۱۸۸ | وفات سلطان مصطفی خان و جلوس سلطان حمید از آل عثمان |
| ۱۱۸۹ | وفات میرزا طوفان مازندرانی از شعراء در نجف |
| ۱۱۹۰ | تصرف کریمخان بصره و تمام شط العرب را |
| ۱۱۹۱ | وفات حسینقلیخان جد سلاطین قاجاریه و میرزا نصیر طبیب اصفهانی و صباحی قمی از شعراء |
| ۱۱۹۲ | معاهدهٔ دولت روس با کریمخان در محاربهٔ عثمانلو |
| ۱۱۹۳ | فوت کریمخان و جلوس زکیخان زند و فرار آقامحمدخان |
| ۱۱۹۴ | خرابی تبریز از زلزله و محاربهٔ آقامحمدخان با برادران خود |
| ۱۱۹۵ | در قتل زکیخان و جلوس صادقخان و وفات او و جلوس علیمرادخان زند |
| ۱۱۹۶ | محاربهٔ آقامحمدخان قاجار با محمدقلیخان [illegible] |
| ۱۱۹۷ | در ظهور طاعون و وبا در اکثر بلاد ایران و احراق در شهر ساری و اختراع بالون |

وفات علیمرادخان



| | |
|---|---|
| ۱۱۹۸ | وفات علیمرادخان و جلوس جعفرخان زند |
| ۱۱۹۹ | وفات محمدهاشم درویش ذهبی شیرازی از صوفیه |
| ۱۲۰۰ | در وفات [illegible] هدایة‌الله‌خان گیلانی و انقراض [illegible] |
| | **در وقایع مائهٔ سیزدهم از هجرت** |
| ۱۲۰۱ | در اطاعت حاکم کرمانشاهان بحضرت آقامحمدخان و گرفتار شدن علیمرادخان خمسه بحکم شهریار ایران آقامحمدخان |
| ۱۲۰۲ | محاربهٔ آقامحمدخان با جعفرخان زند و شکست جعفرخان |
| ۱۲۰۳ | وفات جعفرخان و جلوس مصطفیخان زند و وفات سلطان حمید رومی و جلوس سلطان سلیم |
| ۱۲۰۴ | در وفات [illegible] جعفرقلیخان برادر آقامحمدخان قاجار |
| ۱۲۰۵ | وفات آقامحمدباقر بهبهانی از علما در کرمانشاهان |
| ۱۲۰۶ | شهادت مشتاق علیشاه اصفهانی در کرمان بحکم ملاعبدالله و اختراع تلگراف و وفات تیمورشاه و جلوس شاه زمان افغان و تذهیب گنبد حضرت حسین ع بامر آقامحمدخان |
| ۱۲۰۷ | وفات شاهرخ میرزای مکحول و جلوس نادرمیرزا در خراسان |
| ۱۲۰۸ | قتل عام کرمان بحکم آقامحمدخان قاجار |
| ۱۲۰۹ | وفات مصطفیخان زند و جلوس آقامحمدشاه بسلطنت |
| ۱۲۱۰ | در فتح خراسان بدست حضرت آقامحمدشاه |
| ۱۲۱۱ | شهادت آقامحمدشاه در قره‌باغ و وفات رضاعلیشاه [illegible] |
| ۱۲۱۲ | جلوس فتحعلیشاه قاجار و قتل سید معصوم علیشاه در کرمانشاه و وفات نورعلیشاه اصفهانی از عرفا و بحرالعلوم از علما و رفیق اصفهانی از شعراء |
| ۱۲۱۳ | تصرف ناپلئون بناپارت بیت المقدس را و تخلیه نمودن و تعمیر گنبد حضرت سیدالشهداء بامر فتحعلیشاه |
| ۱۲۱۴ | اختراع پل آهنین در اروپا و کور شدن زمانشاه افغان و جلوس محمودشاه افغان و وفات حاج میرزا عبدالوهاب نائینی از عرفا |
| ۱۲۱۵ | قتل نادرمیرزا افشار و انقراض دولت افشاریه و وفات مظفرعلیشاه کرمانی در کرمانشاهان |

۱۲۱۶ قتل عام کربلا معلا بتوسط سعود پاشای وهابی و قتل
ملا عبدالصمد همدانی از عرفا و میرزا مهدی شهرستانی از علماء
۱۲۱۷ وفاة معطر علی شاه کرمانی در طهران
۱۲۱۸ خروج وهابی در عربستان و ابتدای دعوای روس و ایران
۱۲۱۹ استیلای وهابی بمکه معظمه و مدینه منوره
۱۲۲۰ وفاة حسین علی شاه هراتی در وطن و اتفاق دعوای ناپلئون
اول پادشاه فرانسه با دول متفقه
۱۲۲۱ محاربه ایران و روم و شکست لشکر روم
۱۲۲۲ در عزل و قتل سلطان مصطفی و جلوس سلطان محمود رومی
و وفاة هاتف اصفهانی از شعراء
۱۲۲۳ وفاة عباسعلی شاه نیزابادی از نعمت اللهی در عراق عرب
۱۲۲۴ وقوع زلزله شدید در طهران و مازندران
۱۲۲۵ وفاة رونق علی شاه بمی از عرفا نعمة اللهی در کرمان و وفاة
مجمر اصفهانی از شعراء
۱۲۲۶ کشف شدن قبر هوتن خان مغول در خمسه و یافت
شدن بعضی اساس سلطنت
۱۲۲۷ شکست دولة فرانسه از روس بعد از فتح
۱۲۲۸ مصالحه روس و ایران در گلستان قره باغ
۱۲۲۹ در فتنه انگلیزی خوانین خراسان و دفع غائله آن طائفه
۱۲۳۰ وفاة نازش علی اصفهانی نعمة اللهی
۱۲۳۱ وفاة میرزا ابوالقاسم قمی از علما و ناپلئون در سنت هلن
۱۲۳۲ صلح عموم در اروپا و اغتشاش افغانستان و تسلط اولاد
سرفراز خان افغان
۱۲۳۳ قتل شاه خلیل اسماعیلی
۱۲۳۴ وفاة حسینعلی شاه اصفهانی از نعمة اللهی در کربلا و وفاة میرزا
شفیع مازندرانی از وزراء
۱۲۳۵ وفاة محیط کرمانی از شعراء
۱۲۳۶ در قتل حاج میرزا محمد اخباری و وقوع زلزله و خرابی شیراز و
ابتدای دعوای ایران و روم
۱۲۳۷ فوت محمد علی میرزا و خرابی کرمانشاهان بسبب سیلاب

وافغان



و اتفاق دعوای توپراق قلعه میان ایران و روم و
شکست روم و ظهور ناخوشی وباء در فارس و عراق عرب
و وفاة میرزا بزرگ قائمقام از وزراء
۱۲۳۸ وفاة مجذوبعلی شاه قراگوزلو و میرزا ابوالقاسم شیرازی و بدایع
علی شاه کرمانی از عرفا و صباحی از شعراء و نظام الدوله
اصفهانی از وزراء و مصالحه روم و ایران
۱۲۳۹ در اختلال مصالحه ایران و روس بجهت تصرف بالغلو
۱۲۴۰ وفاة نظر علی شاه و وفاة الکسندر اول پادشاه روسیه و
جلوس نیکولای پادشاه روس و ابتدا محاربه ایران و
روس و شکست ایران

٤عام

۱۲۴۱ در قتل ینگی چریان بحکم سلطان محمود رومی در یکروز که
عدد مقتولین به هفتاد هزار رسید و شکست لشکر روس از
ایران در اوج کلیسا
۱۲۴۲ تصرف لشکر روس آذربایجان و وفاة نظام علی شاه کرمانی
۱۲۴۳ وفاة شیخ احمد احسائی از علماء و میرزا رضی تبریزی از وزراء
و مصالحه روس و ایران دفعه ثانیه در ترکمان چای
۱۲۴۴ وفاة میرزا عبدالوهاب معتمدالدوله اصفهانی از وزراء
۱۲۴۵ در سفر عراق و فارس فتحعلی شاه و نظام آن حدود
۱۲۴۶ وفاة ملا علی نوری از متالهین حکماء
۱۲۴۷ وفاة انیس علی شاه کرمانی و کوثر علی شاه همدانی از عرفا و
نشاط اصفهانی از شعراء و ولادت ناصرالدین شاه قاجار
۱۲۴۸ اراده تسخیر شرق زمین نمودن نائب السلطنه و استرداد
کرمان و یزد و ممالک خراسان از خوانین و لشکرکشی بشهر
هرات بسرداری محمد میرزا
۱۲۴۹ وفاة نایب السلطنه عباس میرزا و ولیعهدی محمد میرزا
۱۲۵۰ وفاة فتحعلی شاه در اصفهان و جلوس محمد شاه در تبریز
۱۲۵۱ گرفتاری میرزا ابوالقاسم قائمقام از وزراء و قتل او
۱۲۵۲ ولیعهد نمودن محمد شاه ناصرالدین میرزا را
۱۲۵۳ لشکرکشی محمد شاه بعزم تسخیر هرات
۱۲۵۴ وفاة سلطان محمود رومی و جلوس سلطان عبدالمجید رومی

۱۲۵۵ لشکرکشی انگلیس بتسخیر افغانستان و مغلوب شدن
۱۲۵۶ وفات حاج سید کاظم رشتی از علما
۱۲۵۷ فرار آقاخان اسمعیلی بهندوستان و نظم کرمان و غیره
۱۲۵۸ در قتل و غارت کربلا دفعه ثانیه بتوسط نجیب پاشا
۱۲۵۹ خرابی شهر خوی از زلزله و اتمام پل معکوس لندن
۱۲۶۰ خرابی اغلب معموره آذربایجان از صدمه زلزله و وفات
خاوری و نیلی از شعرا و سید محمد باقر حجة الاسلام اصفهانی
۱۲۶۱ وفات حاج محمد ابرهیم کلباسی و ظهور مذهب بابیه
۱۲۶۲ ظهور وبای شدید در آذربایجان و وفات حاج میرزا جعفر
و حاج میرزا مصطفی پسران میرزا احمد مجتهد تبریزی و وفات
نشاط هزار جریبی از شعرا و ابتداء دعوت بابیه
۱۲۶۳ در یاغیگری سالار در خراسان و محاربه او با سلطان
۱۲۶۴ وفات محمد شاه و جلوس ناصر الدین شاه قاجار
۱۲۶۵ وفات میرزا احمد مجتهد و تولد مؤلف کتاب اسرار علی نعمة اللهی
و فتنه داعیان میرزا علی محمد باب و لشکر فرستادن دولة
بخراسان و تبعید حاج میرزا آقاسی بعتبات و صدر الممالک
آمیر پاشاخان
۱۲۶۶ در قتل سید علی محمد باب در تبریز و ظهور طاعون در اکثر ممالک
ایران و رفع فتنه بابیه در مازندران و زنجان و وبای شدید
در روسیه و رفع فتنه سالار در خراسان و خرابی قزوین
بسبب سیل و وفات محمد علی پاشای مصر و جلوس عباس پاشا
بوالیگری ممالک مصر
۱۲۶۷ سفر ناصر الدین شاه باصفهان و زلزله شدید در خراسان و
اختراع تلگراف بحری در انگلیس و وبای شدید در تونس و
طرابلس و اکثر ممالک مصر
۱۲۶۸ بنای مدرسه دار الفنون در طهران و عزل امیر کبیر میرزا تقی خان
فراهانی از وزارت و وفات او و ظهور انداختن بابیه بناصر الدین
شاه و ایجاد راه آهن مصر و اسکندریه
۱۲۶۹ زلزله شدید در شیراز و ولادت حضرت ولیعهد مظفر الدین میرزا
۱۲۷۰ ابتداء محاربه روس و عثمانلو مشهور بمحاربه سواسطپول
۱۲۷۱ در قتل خوارزمشاه بدست عساکر ایران و سقوط قلعه



سوستپول و فتح شهر اسلامبول بدست عساکر اسلامیه
متحده و وفات نیکلای امپراطور روس و جلوس الکسندر دوم
۱۲۷۲ اغتشاش هرات و قتل ظهیر الدوله و جلوس یوسف میرزای
افغان و تولد طفل پسر در طهران و مصالحه روم و روس
۱۲۷۳ لشکرکشی ایران بافغانستان و فتح شهر هرات و محاربه
ایران و انگلیس و مصالحه ایشان و شورش هندوستان
بانگلیس و رفع فتنه انها
۱۲۷۴ خرابی قزوین از سیل و اختراع وضع تلگراف حالیه و خرابی
شامات از بارش و قتل قنسول انگلیس و فرانسه و بعضی از
مسیحیون جده و خراب انگلیس و فرانسه جده را بضرب توپ
۱۲۷۵ در قتل میرزا آقاخان نوری از صدارت هشت نفر وزیر در
امور دولت و ابتداء ایجاد تلگراف در ایران
۱۲۷۶ مسافرت ناصر الدین شاه باذربایجان و وفات شیخ محمد حسن نجفی
و قتل عام اسلامیه در شام و بیروت بیش از هفتاد هزار نفر از نصاری
بطریق حلب
۱۲۷۷ در فوت سلطان مجید خان و جلوس سلطان عبد العزیز از
آل عثمانلو و طغیان سیل و خرابی اغلب باغات
۱۲۷۸ در تعیین ولیعهدی شاهزاده مظفر الدین میرزا بدولت ایران
و اختراع نشان اقدس و شیر و خورشید در ایران
۱۲۷۹ وفات مقدس علیشاه همدانی در عتبات
۱۲۸۰ ظهور زلزله در آذربایجان و شیراز و سایر امکنه
۱۲۸۱ وفات حاج شیخ مرتضی انصاری
۱۲۸۲ بروز ظهور وبا در اکثر بلاد ایران بخصوص در آذربایجان
۱۲۸۳ محاربه پروس با نمسه و شکست نمسه
۱۲۸۴ مسافرت ناصر الدین شاه بمشهد مقدس
۱۲۸۵ وقوع دعوای شیخیه و متشرعین در میدان دوچی تبریز
و وفات حاج میرزا محمد باقر مجتهد تبریزی در طهران
۱۲۸۶ وفات فاضل دربندی از علما در طهران و باز شدن راه قنال
سوئیس و اتصال بحر سفید به بحر احمر و وفات حاج کریم خان
کرمانی از علماء

۱۲۸۷ محاربه دولت فرانسه با پروس و گرفتاری ناپلئون سوم سلطان
فرانسه و خلع کردن خویشتن از سلطنت و قرار جمهوریت
نهادن در مملکت فرانسه
۱۲۸۸ مسافرت حضرت ناصرالدین شاه بعتبات عالیات
۱۲۸۹ وفات فیلسوف زمان میرزا هادی سبزواری از حکماء
۱۲۹۰ مسافرت ناصرالدین شاه بفرنگستان و وفات حاج سید
اسدالله اصفهانی از علماء در عتبات
۱۲۹۳ در خلع و قتل سلطان عبدالعزیز و جلوس سلطان مراد
و خلع او و جلوس سلطان حمید از آل عثمان
۱۲۹۴ در غرق شدن کشتی حجاج و فوت راجی تبریزی از شعراء
۱۲۹۵ وفات ناظم الکشی از بهترین شعراء در راه مکه
۱۲۹۶ ابتداء فتوحات روس در خاک ترکمان و فوت معتمد الملک
۱۲۹۷ فتنه کلادسار جیلاغ و دفع آنها باشمشیر آتشبار سلطان
ایران و وقوع فتنه شیخ مذکور در فارس و قتل او
۱۲۹۸ در اغتشاش امر افغانستان و محاربه ایوب خان
با انگلیس و شکست انگلیسها و قتل الکساندر دوم
امپراطور روس و جلوس الکساندر سوم بامپراطوری
روس و بروز طاعون در عراق عرب
۱۲۹۹ وفات مشیرالدوله میرزا محمد حسین خان از وزراء و ایجاد
ضرب سکه خرج در ایران و اصلاح دولتین روم و یونان
و محاربه ایوب خان با عبدالرحمن خان در افغانستان
و وقوع حریق شدید در افغانستان
۱۳۰۰ مسافرت ناصرالدین شاه بزیارت مشهد مقدس
و بروز وبای سخت در مصر و محاربه عسکر انگلیس
با عساکر متحده و شکست انگلیس

تمت

اعتذار



اعتذار بر اساتید مورخین و ارباب سیر مشهود و
معلوم است که در سنوات تعیین وقایع و حوادثات
و در ماده تاریخ وفات و جلوس سلاطین و علماء و
حکماء و شعراء و غیره در میان اهل خبر و تواریخ
اختلاف بسیار است و در تعیین سال هر یک
با دیگری مغایرت تمام و ضدیت لا کلام است
و هر یک از مورخین بموجب سلیقه خود در زمان
تلفیق تطبیق نموده و آنچه فهمیده درج نموده لهذا
این بنده هم در این مختصر مفید بر نهج طریقه
اساتید راه رفته تقید و معتقد در تصحیح نکوشیده ام
اگر کسی را اختلافی با سایر کتب مورخین بنظر آید
ناقص نشمرد و غافلم نداند و بلکه اختلاف بر این نهج
طریقه شمارد و این هم بر اهل بصیرت واضح و مبرهن
است کسی را که قوه استخراج ائمه وقایع و حوادث
بوده باشد میتواند که کلیه این مختصرات را بسبیل
تفصیل درج کند و احوالات هر یک را علیحده بطور دیگر
بطریق سایر مورخین ثبت و ضبط کند و بالله
المستعان و علیه التکلان تمام شد کتاب مرآت سیر
در مرآت وقایع هزار و سیصد ساله در شهر محرم
الحرام هزار و سیصد و نه هجری نبوی ۱۳۰۹
در لیله ششم جمادی الاولی سنه یکهزار و سیصد و
هفتاد و چهار از استنساخ و کتابت این کتاب
فارغ شدم و انا العبد المذنب السید محمد حسن الطباطبائی
البروجردی ۱۳۷۴